СССР 50

ПАХТАКОР ВА МЕХАНИЗАТОР, СУРЪАТГА СУРЪАТ ҚЎШ!

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

19-ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 198 (4657).

6 ОКТЯБРЬ ЖУМА 1972 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

МАРРА ЭГАЛЛАНДИ

ПИСКЕНТ районидаги Ленин номли колхоз областда биринчи бўлиб пахта тайёрлаш йиллик планини бажарганлиги ҳақида рапорт берди. 425 гектар ернинг ҳар гектаридан 23,5 центнердан ҳосил олинди. Топширилган 987 тонна пахтанинг 592 тоннаси машиналарда териб олинди.

Йиллик планнинг муваффақиятли адо этилишида Қўшбой Хўжабоев, Матмуса Норқулов, Турдиали Бойнаев, Убайдулла Эргашев, Қўзибой Мамраев, Камол Мусурмонов ўртоқлар бошлиқ бригада ва звенолар ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшдилар.

Шу кунгача 75—80 тоннадан пахта терган Т. Хакимов, Ў. Солиев, Т. Чиипўлатов каби механик-ҳайдовчилар кўпчиликнинг ҳурматига сазовор бўлдилар. Пахта йиғим-терими даврида колхоз қишлоқларидаги Навоий номли, Пушкин номли, Крупская номли мактабларнинг ўқувчилари ўз ота-оналарига яқиндан кўмаклашдилар.

Колхоз қишлоқ хўжалик йилини бошқа соҳалар бўйича ҳам яхши якунламоқда. Пилла, тухум сотиш планлари ошириб бажарилди, сут топшириш плани яқин кунларда адо этилади.

Колхозчилар Олмалиқ шаҳар меҳнаткашларини сабзавот ва полиз экинлари маҳсулоти билан таъминлашда ҳам намунали ишлар қилмоқдалар.

План тўлгандан кейин колхозчилар яна давлатга 415 тонна «оқ олтин» етказиб бериш, ҳосилдорликни 33 центнердан бўлишини таъминлаш учун курашмоқдалар. Улар СССРнинг 50 йиллиги тўйига муносиб совға тайёрламоқдалар.

ОЛТИ ҚИЗ—ОЛТИ ЮЛДУЗ

⊙ СИЗ суратда кўриб турган бу қизлар пахтазор юлдузларидир. Уларнинг олтови ҳам «зангори кема» капитанлари. Юқори чирчиқликлар бу дала маликаларини Свердловномли колхознинг юлдузлари дейишади. Ҳақиқатан ҳам моҳир қизлар теримда рекорд қўйишмоқда. Суратларда: (чапдан) Ҳолида ШЕРОВА, Райҳон ШОДИЕВА, Равшан НОРМАТОВА, Турсуной СИРИМБЕТОВА, Бувайда РАҲМОНОВА, Шарипа ҚУРОЛОВА.

Механизатор қизларнинг пахта учун курашдаги шу кеча кундузги ишлари ҳақидаги лавҳани газетанинг учинчи бетида ўқийсиз.

ҲАКИМПОЛВОН РАПОРТ БЕРДИ

ПИСКЕНТ. (Телефон орқали) Тельман номли колхознинг бригада бошлиғи машҳур пахтакор, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳакимполвон Қодиров рапорт берди. У бошлиқ учинчи бригада кеча ҳар гектар ердан 38,1 центнердан ҳосил олиб, планни ошириб адо этди. Пахта пунктига 460 тонна «оқ олтин» жўнатилди. Шунча ҳосил 15 иш кунида йиғиштириб олинди.

Қаҳрамон бошлиқ бригада заршунослари теримни қизғин давом эттирмоқдалар. Улар гектаридан 50 центнердан ҳосил йиғиб беришга ваъда қилганлар. Бу ваъдани 20 октябргача бажариш учун курашилмоқда. Ана шунда Ҳакимполвон бригадаси топширган пахта 680 тоннага етади.

Уста пахтакор ҳосилнинг сифатли терилишига алоҳида эътибор бераётир. Топширилган пахтанинг ҳаммаси биринчи сортга қабул қилинди. Бригада пайкалларидан 200 тонна уруғлик пахта териб олинди. Абдуманноп Қўшаев, Абдужалил Исаев ўртоқлар бошлиқ звенолар машина теримига айниқса зўр бердилар. Қолган ҳосил ҳам «зангори кема»лар ёрдамида йиғиштириб олинади.

ЎРТА ЧИРЧИҚ СУТ ТОПШИРИШ ЙИЛЛИК ПЛАНИНИ БАЖАРДИ

КПСС XXIV съезди қарорларини изчиллик билан амалга ошириб, СССРнинг 50 йиллиги шарафига бошланган социалистик мусобақада актив қатнашаётган Ўрта Чирчиқ чорвадорлари давлатга сут топшириш йиллик планини муддатидан олдин бажардилар. Тайёрлов пунктлари ўртачирчиқликлардан 41 минг 533 центнер сут қабул қилиб олди.

Сут булоғини кўпайтиришда райондаги «Партия XXII съезди», Терешкова номли, Охунбобоев номли, Энгельс номли, Ленин номли колхозларнинг чорвадорлари ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшдилар.

Район хўжаликлари давлатга сут топширишни қизғин давом эттириб, чорва қишловига ҳам тайёргарликни кучайтирмоқдалар.

ЯНГИЙЎЛДА НЕГА СУРЪАТ СУСТ

Янгийўл юқори ҳосилли районлардан бири. Бу ерда донгдор пахта усталари, новаторлар кўп. Район пахтакорлари юбилей йилида улкан хирмон кўтаришга, областимизнинг 400 минг тонналик хирмонига муносиб ҳисса қўшишга бел боғлаганлар. Улар кенг далаларда мажбуриятга яраша мўл ҳосил етиштирганлар. Бунга айни кунларда пахтазорларни кезиб чиққан киши тўла қаноат ҳосил қилади. Ҳозир областимизда пахта йиғим-терими авжига чиқиб бормоқда. Пахтазорлар айни пайтда жанговар меҳнат фронтига айланиб кетди. Шунинг учун ҳам областимиз хирмонига ҳар куни 4 процентдан ошириб, пахта тўкилмоқда. Илғор районлар, хўжаликлар бунга муносиб ҳисса қўшиб суръатни тезлатишга кўмаклашмоқдалар. Бундай хўжаликлар Янгийўлда ҳам бор. Масалан, «Янгиобод» совхози, Охунбобоев номли, Киров номли, «Ленинизм», «Интернационал», «Қизил Октябрь» колхозлари шулар жумласидандир. Бу хўжаликлар мавжуд терим агрегатларидан самарали фойдаланаётганликлари, машиналар унумли ишлаётгани учун районда пешқадамлик қилмоқдалар. Кунига 4 ва сал кам беш процент миқдорида пахта териб топширишга улгурмоқдалар.

Охунбобоев номли колхоз йирик пахтакор хўжаликлардан бири. Бу колхозда 33 та «зангори кема» унумли ишлаяпти. Кунига бу машиналар билан ўртача ҳисобда 4—4,2 тоннадан пахта теришга эришилмоқда. Сервер Шохбозов, Ғани Саидов, Хусанбой Қўчқоров, Анвар Шохбозов сингари кўпгина механик-ҳайдовчилар 108 тоннадан тортиб 134 тоннагача пахта тердилар. Шу туфайли Рахмонали Каримбоев бошлиқ бригада аъзолари марраддан ошиб мажбурият ҳисобига пахта териб топширмоқдалар. Юсуп Боқиев, Муса Сайдиллаев сингари бир қатор бригадалар тез суръатлар билан маррага яқинлашмоқдалар.

Лекин райондаги айрим хўжаликларда терим суръати кутилган даражада эмас. Баъзи хўжаликларда бу ишни тезлаштириш учун мавжуд машиналардан тўла ва унумли фойдаланилмаётир. Кўпгина машиналар бекор туриб қолмоқда.

«Ўзбекистон ССР 30 йиллиги» колхози аъзолари бу йил 1310 гектар пахта майдонидан 32 центнердан ҳосил олишга аҳд қилганлар. Бу шубҳасиз яхши. Лекин бу хўжаликда терим суръати ниҳоятда паст. Баъзи кишилар «Ўзбекистон ССР 30 йиллиги» колхози секин юриб ҳамиша планини бажаришга одатланиб қолган дейдилар. Бу хилдаги гапларнинг энди вақти ўтиб кетди. Аслида колхозда терим ишларини уюштириш, мавжуд машиналардан фойдаланиш лозим даражада эмас. Шунинг учун суръат паст. Масалан, колхозда ҳозир йиллик план 32,57 процент миқдорида бажарилган, холос. Кунлик ўсиш 2,41 процентга тўғри келади. Чунки мавжуд машиналарни тўла қувват билан ишлаши учун кенг йўл очилмаган.

Илғор механик-ҳайдовчи Турғун Аноров 10 кунда 54 тонна пахта териб 323 сўм 20 тийин ҳақ олган. Аммо бундай механизаторлар оз ва ягона. Аммо механик-ҳайдовчи Эсеркеп Мирзабеков билан Жўрабек Ибрагимовларнинг олган ҳақлари 40 сўмданга ҳам тўғри келмайди.

— Нега булар кам ҳақ олишди,— сўрадик колхоз бош инженери Саидқул Йўлдошевдан.

— Чунки машина билан пахта териш учун ер тайёр эмас эди,— деди инженер.

Бундан кўриниб турибдики колхоз раҳбарлари машиналарни тезроқ ишга тушириш учун шошилмаганлар. Пайкал бошида машиналар айланадиган ер вақтида тайёрлаб қўйилмаган. Ҳозир колхозда 24 та машинадан 22 таси наридан бери ишлаб турибди. Ҳар бирининг ўртача терган пахтаси 2 тоннаданга тўғри келади. Бир хил машиналар далага чиқар чиқмас бузилиб қолаяпти. Колхознинг ўзида ремонт қилинган бир машинанинг мотори эриб кетди. 17 ХВ—1.8 маркали бир машинанинг бункери ишдан чиқди. Булардан ташқари 3 та машина ҳар хил сабаблар билан ремонт қилинди. Шунинг учун машина билан бир кунда терилган пахта 50 тоннага аранг етади.

Колхозда қўл билан пахта териш ҳам қониқарли эмас. Колхозчиларга кунлик пахта териш нормаси 60 килограмм белгиланган. Аммо 3 октябрда ишлаган 517 колхозчининг ўртача терган пахтаси 48 килограммданга тўғри келди. Хуллас бу ерда машина билан ҳам, қўл билан ҳам пахта териш ҳеч кимни хурсанд қилолмайди.

Районда пахта териш суръати паст бўлган бундай хўжаликлар анчагина бор. Ҳали 13 хўжалик район даражасига ҳам етиб ололмаган. «Москва» колхозида машина тўла қувват билан ишламагани учун райондан ўтиб кетолмай турибди. Колхоз гаражида 2 та машина турибди, бирининг мотори эриган, бирининг роми синган. Бригада бошлиғи Тўлаш Маҳкамов билан суҳбатлашиб қолдик.

— Бригадада нечта машина ишлаяпти?

— Бир яримта.

— Нега унақа дейсиз?

— Биттаси ярим кун ишлаб, ярим кун бекор турганидан кейин нима дейиш керак.

Дарҳақиқат райондаги хўжаликларда бу хилдаги «яримта» машиналар кўп. Барча хўжаликларда 507 пахта териш машинаси бўлса шундан ҳали 57 таси ишламай турибди. Ана шулар ҳисобига «яримта» машиналар кўпайиб кетган.

Район ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи Комилжон Азимов район «Сельхозтехника» бирлашмасининг бошлиғи Владимир Борисович Цой машиналарнинг ёмон ишлаётгани ҳақида шикоятомуз гапира бошлади. Азимов тутоқиб жавоб берди.

— Хўш, нима учун ёмон ишлаяпти, кимнинг айби билан ёмон ишлаяпти. Ҳаммасига ҳам колхоз раҳбарлари айбдорми. Сиз билан биз нима қилиб юрибмиз. Ахир биз ҳам шунга жавобгармиз-ку.

Кўпчилик машиналар «Узсельхозтехника» бирлашмасига қарашли устахоналарда ремонт қилинди. Лекин улар 15—20 тонна пахта термай бузилиб қолаяпти. Бундай ҳодиса «Партия XXI съезди» колхозида ҳам юз берди. «Узсельхозтехника»нинг Чиноздаги устахонасида ремонт қилинган машина далани бир айланиши билан бузилди. Машиналарни тўла ва унумли ишламаётганига қисман шундай сифатсиз ремонт қилинганн ҳам сабаб бўлаяпти.

Вақт ғанимат, суръатга-суръат қўшиш, теримни жадаллаштириш, ҳамманинг тилаги ва истаги. Янгийўлнинг орқада қолиши сабаблари мана шулар туфайли, албатта. Янгийўлликлар терим давридаги камчиликларни тезроқ бартараф этиб, отни қамчилашмасалар, аҳвол яна ҳам ачинарли бўлиши мумкин.

Б. ХАЛИЛОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» МУХБИРЛАР ПОСТИ «ЎЗБЕКИСТОН ССР БЕШ ЙИЛЛИГИ» СОВХОЗИДАН ХАБАР ҚИЛАДИ

КУНИГА 8—9 ПРОЦЕНТДАН

Кенг пахтазорларда юзта машина жавлон урмоқда. Баҳодир механик-ҳайдовчилар тиним билмай ишламоқдалар. Қаторларда сузиб юрган «зангори кема»лар дам ўтмай бункерларини бўшатиб турадилар. «Оқ олтин» юклаган карвонлар пункт томон ошиқадилар. Ҳамма жойда ишлар жадал, гаплар қисқа, юзларда жиддийлик. Кеча саккиз бўлибди, тўққизга етказишимиз керак эди. Нега ўн процентта чиқолмаяпмиз. Чиқишимиз керак. Механик-ҳайдовчидан тортиб, совхоз директоригача ана шу сўзларни такрорлайди. Бу сўзлар жиддий ва уни ҳамма бажаради. Шунга қараб эртасига суръат кескин кўтарилади.

Кеча совхоз давлатга йиллик планнинг 9,33 проценти миқдорида пахта топширипти. Мўлжал ўнга чиқариш, ундан ҳам ошириш. Шундай қилиб, йиллик планни тез кунда бажариш.

Донгдор механизаторлар Энвер Алиев, Чачи Субҳи, Абдусаттор Сулаймонов олдинги сафда бормоқдалар. Улар кунига 12—17 тоннадан пахта термоқдалар.

Ғайрат камарини маҳкам боғлаган «оқ олтин» баҳодирлари маррага дадил интилмоқдалар.

ҚУРУВЧИЛАР СОВҒАСИ

Шу кунларда пойтахтимиздаги 159, 153, 4-қурилиш трестлари барча имкониятларни ишга солиб, юбилей йилида пойтахт аҳолисига турар-жой биноларини тез ва сифатли қуриб бериш учун ҳаракат қилаётирлар.

1-уй қурилиш комбинати қураётган, жаъми 54 та бинонинг кўпчилиги 16 квартирадан 96 квартирагача бўлган турар-жой биноларидир. Биргина «Юнусобод» массивида яқин кунлар ичида 20 дан ортиқ бино фойдаланишга топширилади. Шунингдек, «Қорақамиш» массивида ҳам 15 дан ортиқ кўп қаватли турар-жой биноларини давлат комиссияси қабул қилди. 6-микрорайондаги 9 қаватли бинони 159-қурилиш тресги коллективи экспериментал лойиҳа асосида қуриб, фойдаланишга топширди. Қурувчилар тўртта болалар боғчасини пардоздан чиқардилар.

400.000 тонна учун

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИНИНГ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШ, МАШИНАДА ТЕРИШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА ШУ ЙИЛ 5 ОКТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи стун — районлар, иккинчи стун бир кунда тайёрланган пахта, учинчи стун мавсум бошидан бери, тўртинчи стун — шу жумладан бир кунда машинада терилгани, бешинчи стун — мавсум бошидан бери.

Пискент	4,16	68,11	4,66	69,67
Ўрта Чирчиқ	3,47	64,16	4,46	74,21
Юқори Чирчиқ	5,01	60,80	6,35	72,65
Оққўрғон	6,01	59,66	6,78	65,62
Бўка	3,46	58,44	4,11	55,17
Бекобод	3,59	56,58	3,94	55,24
Янгийўл	3,40	46,53	4,10	46,54
Область бўйича:	4,20	58,20	5,07	62,66

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ШОЛИ ЎРИМИНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА ШУ ЙИЛ 5 ОКТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — районлар, иккинчи стун — ўрилган майдон, учинчи стун — процент ҳисобида, тўртинчи стун — янчилгани.

Бекобод	282	8,4	265	1,1
Оққўрғон	159	7,0	—	—
Бўка	41	5,0	—	—
Ўрта Чирчиқ	35	1,8	—	—
Юқори Чирчиқ	13	2,8	—	—
Пискент	6	2,2	—	—
Оҳангарон	—	—	—	—
Бўстонлиқ	—	—	—	—
Калинин	—	—	—	—
Орджоникидзе	—	—	—	—
Янгийўл	—	—	—	—
Область бўйича	536	5,2	265	0,04

РАСМИЙ ХАБАРЛАР

СОВЕТ-МАЛАЙЗИЯ МУЗОКАРАЛАРИ ТУГАЛЛАНДИ

4 октябрда Москвада СССР Министрлар Советининг раиси А. Н. Косигин билан Малайзия Бош Министри Тун Абдул Раззоқ ўртасида олиб борилган музокаралар тугалланди.

Совет-Малайзия муносабатларини янада кенгайтиришга доир масалаларни муҳокама қилиш давом эттирилди, шунингдек, ҳозирги халқаро аҳволнинг актуал проблемалари қараб чиқилди. Музокаралар дўстона вазиятда ўтди.

Совет-Малайзия ахборотини эълон қилиш тўғрисида келишиб олинди.

СОВЕТ-МАЛАЙЗИЯ ҚЎШМА ҲУЖЖАТЛАРИ ИМЗОЛАНДИ

4 октябрда Москвада СССР билан Малайзия ўртасида иқтисодий ва техника ҳамкорлиги тўғрисида битим, шунингдек, СССР билан Малайзия ўртасида маданий ва илмий ҳамкорлик тўғрисида битим имзоланди.

Битимларни СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин ва Малайзия Бош министри Тун Абдул Раззоқ имзоладилар.

Битимларни имзолаш чоғида СССР Министрлар Советн раисининг биринчи ўринбосарлари К. Т. Мазуров, Д. С. Полянский, СССР Министрлар Советн раисининг ўринбосарлари, СССР министрлари, давлат комитетларининг раислари, бошқа расмий шахслар ҳозир бўлдилар.

Малайзия томонидан Тун Абдул Раззоқ ҳамроҳ бўлиб келган расмий кишилар, Малайзиянинг Совет Иттифоқидаги элчиси Тенгку Нга Муҳаммад иштирок этдилар.

(ТАСС).

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

6 октябрь, 1972 йил, ⊙ № 198 (4657).

ОБОДОНЧИЛИК ИЛҒОРЛАРИГА МУКОФОТ

1972 йил бошидан бери пойтахт шаҳарнинг йирик саноат райони —Ҳамза районида 580 минг туп дарахт ҳамда 500 минг тупдан ортиқ турли хил гул кўчатлари ўтказилди. Ўнлаб гектар майдон ҳиёбон дам олиш зоналари учун ажратилди. Ҳамма жойда ободончилик, ўзгариш.

Жумладан, «Ташкентвино» комбинати яқинидаги 47 та эски уй ўрнида Полторацкий номли янги майдон барпо этилди. СССР 50 йиллиги олдидан майдонга жуда чиройли безак берилди — «Халқлар дўстлиги» панноси ва барча қардош республикалар байроқлари ўрнатилди. Тез кунларда шаҳарнинг бу янги майдонида манзарали дарахтлар ўтқазилади.

«Янгиобод» массивида, ТошМИ рўпарасида, Боткин кўчасида ҳам боғлар, дам олиш бурчаклари бунёдга келди.

Куз мавсумида районда 97 минг туп дарахт, 167 минг туп бута ва 360 минг туп гул кўчатлари экилади. Кўча ва йўлларни ремонт қилиш, асфальт ётқизиш ишларига ҳам катта аҳамият берилмоқда. Буларнинг барчасини амалга оширишда маҳаллий Советларга «Ташсельмаш», шампан винолари заводлари, «Мосремстроймонтаж» ташкилоти, ун комбинати, Тошкент самолётсозлик заводи ва бошқа корхоналар яқиндан ёрдам бермоқда. Бу йилнинг ўзида ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ишлари учун қўшимча 500 минг сўм маблағ ажратилди.

— Ҳамза район ижроия комитети ободонлаштириш бошқармаси кенг кўламда олиб борган ишлари учун Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика Министрлар Совети ва Касаба союзлар Республика советининг кўчма Қизил байроғи билан мукофотланди.

Н. СКРИПЛЕВ.

САНАТОРИЙЛАР КЎПАЯДИ

Бўстонлиқнинг Хумсон қишлоғи курорт зонаси сифатида танилиб қолди. Бу ер ўзининг соф ҳавоси, сўлим боғ-роғлари билан кишига ҳузур бахш этади.

Шу йилнинг бошидаёқ Қурама тоғи этагида санаторий очилган эди. Республикамиз қишлоқ кооператорлари учун қурилган бу даргоҳда даволаш профилактика ишлари кенг йўлга қўйилди.

Санаторий йил бўйи ишлайди. 210 ўринли корпус, коттедж, кабинет ва лабораториялар ихтиёрида бўлади.

Келгусида бу ерда яна қатор санаторийлар ишга тушади. Ҳозир 350 кишига мўлжалланган яна бир санаторий қад кўтармоқда. Кисловодскдаги «Ўзбекистон» санаторийси типидаги даргоҳ эса тўрт қаватли корпусга жойланади. Сув билан даволаш, иқлим терапияси бўлимлари очилади.

ТОШКЕНТ экскаватор заводи коллективи беш йилликнинг иккинчи йили ишлаб чиқариш топшириқларини муддатидан олдин бажаришга аҳд қилган. Цехлар ўртасида социалистик мусобақа кучайтириб юборилди. Меҳнатсеварлар ўз имкониятларини ҳисоблаб, йил охиригача 1200 та экскаватор ишлаб чиқаришмоқчи. Суратда (юқоридан пастга) йиғувчи слесарь Усмон Йўлдошевни кўриб турибсиз. У беш йилликни тўрт йилда бажаришга аҳд қилган.

Фарид Хаков бошлиқ коммунистик меҳнат бригадаси аъзолари шу кунларда меҳнат вахтасида туриб ишлаб, смена топшириқларини ошириб адо этмоқдалар. Пастда 1973 йил ҳисобига меҳнат қилаётган мотор группасининг илғор йиғувчи-слесари Рашид Ҳамроқулов.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотолари.

ИШ ВАҚТИ ВА МЕҲНАТ ИНТИЗОМИ

Тўққизинчи беш йилликда меҳнат унумдорлиги шундай даражада тез ўсадики, натижада 32 миллиондан ортиқ ходимнинг меҳнати тежаб қолинади.

Бунга фақат янги машиналар, механизмлар ва технология жараёнларини жорий этишдан ташқари кам харажатлар эвазига мумкин қадар кўпроқ натижа олиш имконини берадиган меҳнат жараёнини самарали ва оқилона ташкил этиш йўли билан ҳам эришилади. Юксак унумли меҳнат, ҳар бир иш минутидан аниқ мақсадни кўзлаб фойдаланиш, шунингдек, ишдан ташқари вақтларни беҳуда кетказмаслик — булар коммунистик меҳнат ва турмуш учун олиб борилаётган улуғ ҳаракатнинг мазмунини белгилаб берадиган энг муҳим омиллардир.

Меҳнат жараёни азалдан буён инсон ҳаётининг табиий шарти ҳисобланади. Мамлакатимиз совет кишиларининг яратувчилик меҳнати туфайли иқтисодий тараққиётнинг юксак даражасига эришди. Совет халқи фидокорлик кўрсатиб, коммунизмнинг муҳташам биносини қурмоқда. Ишчилар, колхозчилар, зиёлиларнинг яратувчилик фаолияти қанчалик муваффақиятли бўлса, улуғ мақсадимиз — коммунистик жамият қурилиши шу қадар тезлашади. Меҳнат ва коммунизм бир-биридан ажралмас тушунчалардир. Агар XVII асрда фаннинг илғор кишилари меҳнат— «бойликнинг отаси ва актив асосидир» деган бўлсалар, социализм шароитида меҳнат шунчаки бойлик манбаи бўлибгина қолмасдан, балки коммунистик қайта қуришларнинг ҳал қилувчи омилига айланди.

Коммунистик қурилишнинг улуғвор вазифалари муваффақиятли бажарилиши, меҳнат унумдорлигини юксак суръатлар билан ўстириш, совет кишилари турмушининг юксак даражада бўлишини таъминлаш — буларнинг барчаси инсон меҳнати ва ҳаётининг, социалистик жамият тараққиётидаги ҳамма томонларнинг муҳим ва доимий омили, яъни вақт омили қанчалик тўғри ҳисобга олиниши ва қадрланишига боғлиқ.

Маълумки, меҳнат унумдорлигини ошириш — бу меҳнатни, иш вақтини тежаш, ишда вақт омилини қадрлаш деган гап. Бошқача айтганда, энг мукаммал технологияни қўллаш ва ишлаб чиқаришни пухта ташкил этиш ҳисобига ҳар бир маҳсулот бирлигига сарфланадиган иш вақтини анча камайтириш демакдир. Бу шунинг учун ҳам ниҳоятда муҳимки, мамлакатимизда меҳнат унумдорлиги ортиб борган сари иш куни ва иш ҳафтаси ҳам қисқариб боради.

Халқ хўжалиги барча тармоқларини янада ривожлантириш истиқболлари ҳар бир иш соатини ниҳоятда қимматли қилиб қўймоқда. Агар Карл Маркснинг тежамкорликнинг барчаси пировард натижада вақтни иқтисод қилишга бориб тақалади, деган кўрсатмасини эслайдиган бўлсак, бизнинг хўжалик, ишлаб чиқариш ва ижтимоий ҳаётимизда минутлар ва секундлар қадри яна ҳам муҳимроқ аҳамият касб этади.

Меҳнат жараёнида вақт омили нақадар катта роль ўйнашини қуйидаги маълумотлар яққол кўрсатиб турипти: мамлакатимизда бир минут мобайнида 1200 тонна кўмир, 707 тонна нефть, 228 тонна пўлат, 18 минг квадрат метр газлама ишлаб чиқарилади, 20 квартира қурилади ва ҳоказолар.

Республикамизда эса ҳозирги вақтда бир кеча-кундузда 479 минг квадрат метр ип-газлама ва 222 минг квадрат метр шойи газлама, 55 минг жуфт чарм пойафзал, 610 тонна ёғи олинмаган сут маҳсулотлари, миллиондан ортиқ шартли банка консерва, 76 минг 500 ички трикотаж ва 31 минг устки трикотаж буюмлари ишлаб чиқарилмоқда. Бутун йил мобайнида ҳар сутка ичида қишлоқ хўжалиги ўрта ҳисобда 15 минг тонна минерал ўғит, 43 трактор ва бошқа кўплаб маҳсулотлар олиб турипти.

Иш вақтидан тўла ва унумли фойдаланиш, энг аввало, ишлаб чиқаришни юксак даражада ташкил этиш ва меҳнат интизомига, белгиланган меҳнат режимига қатъий риоя қилишга боғлиқ. Бу қоида КПСС Марказий Комитетининг иш вақтининг исроф бўлишини камайтириш ҳамда ишчи ва хизматчиларнинг меҳнат ва дам олиш режими тўғрисидаги қонунларни бузишга барҳам бериш чоралари тўғрисида қабул қилган қарорида яна бир марта ўз ифодасини топди. Агар шу қарорда таъкидлаб ўтилганидек, улкан социал программани бажариш ва экономикани янада ривожлантириш учун маблағ жамғаришнинг асосий манбаи бўлган меҳнат унумдорлигини жадал суръатларда ўстириш вазифасини ҳал этишда меҳнат ва ишлаб чиқаришни тўғри ташкил этиш, иш вақтидан самарали фойдаланиш, меҳнат интизомини янада мустаҳкамлаш муҳим роль ўйнайди.

Партиямиз меҳнат интизомини мустаҳкамлаш ва иш вақтидан унумли фойдаланиш тўғрисида ғамхўрлик қилар экан, В. И. Лениннинг ижтимоий меҳнатни коммунистчасига ташкил этиш меҳнаткашларнинг эркин ва онгли интизомига, ўртоқлик, ҳар томонлама ҳурматлаш, ишчи ва деҳқонларнинг уюшқоқлигига, уларнинг ўз фаолияти ва ташаббусига ишонч руҳи билан суғорилган интизомга суянади ҳамда бундан кейин ҳам суянаверади, деган кўрсатмаларига изчил амал қилиб келмоқда.

Меҳнат интизоми ўз ижтимоий бурчини ҳис этадиган совет кишиси учун ички эҳтиёжга айланган. У ҳар бир кишининг ўз қобилияти, куч-ғайрати ва маҳоратини тўла рўёбга чиқаришга имкон яратиб беради. Меҳнат интизомининг ташкилотчилик кучи шундаки, у ишлаб чиқариш коллективини бирлаштириб, коллективнинг бир ёқадан бош чиқариб, бир маромда, аниқ мақсадни кўзлаб ишлаши учун зарур бўлган шарт-шароитларни таъминлайди. Худди мана шундай интизомгина ҳар бир иш дақиқасидан оқилона фойдаланишни назарда тутади. Ишлаб чиқаришда тартибга аниқ риоя қилишни бошқарувни тўғри ташкил этиш билан бирга қўшиб олиб борилгандагина бекор туриб қолишлар, меҳнат маромидаги ҳар қандай узилишлар барҳам топиши мумкин. Ваҳоланки, ҳозирги вақтда жуда кўп ишлаб чиқариш коллективларининг меҳнат маромида тез-тез узилишлар рўй бериб туради.

Маълумки, ташкилий-техникавий камчиликлар, прогуллар, ишга кечикиб келиш ва ишдан эрта кетиб қолишлар натижасида иш вақти кўплаб йўқотилмоқда. Бундан халқ хўжалиги жуда катта зарар кўрмоқда. Матбуотда айтиб ўтилганидек, Тошкент корхоналарида иш вақтининг исроф бўлиши календарь вақтнинг ўн процентидан ортиқроқни ташкил этади. Ўтган йили «Главташкентстрой» системасида ҳаммаси бўлиб 237 минг киши-куни йўқотилди. Бошқача айтганда, Бош бошқарма бўйича 6 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишлари кам бажарилди, миллион сўмлик товар маҳсулоти ишлаб чиқарилмай қолди, автотранспорт 315 минг сўмлик юкни ташиб бермади.

Агар Совет Иттифоқи корхоналарида ўтказилган фотохронометраж кузатувларининг маълумотларига мурожаат қилсак, шу нарса равшан бўладики, саноат ва қурилишда сменалар ичида иш вақтини йўқотиш жуда катта, яъни саноатда 15 ва қурилишда 20 процентга тўғри келади.

Прогуллар, ишдан кеч қолиш, ишдан ўзбошимчалик билан кетиб қолиш ва бошқа хил меҳнат интизомини бузиш ҳоллари тарбиявий ишлар яхши йўлга қўйилмаган, дангасалар, ичкиликбозлар, фаолсиз ходимларга қарши ҳақиқий амалий кураш олиб борилмаётган жойларда рўй бермоқда. Бунинг устига баъзи ҳолларда ҳалол ишламайдиган кишилар худди ўз вазифасини намунавий адо этаётган кишилар қатори имтиёзлар ва қулайликлардан баҳраманд бўлмоқдалар. Ўртоқ Л. И. Брежнев Бутуниттифоқ касаба союзларининг XV съездида сўзлаган нутқида бундай деб таъкидлади: «Ҳар бир корхонада, ҳар бир коллективда кимнинг қандай ишлаётганлиги яхши маълум бўлиб турадиган ва ҳар бир киши муносиб тақдирланадиган муҳитни, жамоат фикрини вужудга келтира билиш ҳам жуда муҳимдир. Коллективдаги яхши меҳнат ва муносиб хулқ-атвор ҳамиша эътироф қилиниб, муносиб баҳоланишига, ишдаги ўртоқларнинг ҳурмати ва ташаккурига сазовор бўлишига ҳамма ишонч ҳосил қилиши керак. Худди шунингдек ишга кечикиб келувчилар ва дангасалар, учарлар ва бракчиларга ҳеч қандай ошна-оғайнигарчилик ва шафқат бўлмаслигини, уларни ўртоқларнинг нафратидан ҳеч нарса яшириб қолмаслигини ҳар бир киши билиши керак».

Корхоналар, жамоат ташкилотларининг раҳбарлари ходимларни, айниқса ёшларни ишчи шаъни, ўз коллективининг меҳнат анъаналарига ҳурмат билан муносабатда бўлиш ҳиссини тарбиялашга даъват этилгандирлар. Ёш ишчиларга юксак унумли, чинакам ижодий меҳнат қилиш учун барча шароитни яратиб бериш керак.

Пропагандист ва агитаторларга ёрдам

Чирчиқ электрохимия комбинатининг бу соҳадаги тажрибалари ибратлидир. Ана шу корхонада ҳар бир янги ишчи коллективнинг таржимаи ҳоли билан батафсил танишиб чиқади ҳамда ўзини қизиқтирган ҳамма саволларга тўла жавоб олади. Комбинатда кўпчилик ходимлар юксак малака разрядларига эгадирлар. Иш ҳақи 1971 йили ундан аввалги йилга нисбатан ўртача 42 сўм ортди. Комбинатнинг ўз техникуми, политехника институтининг филиали, маданият саройи, стадиони, шаҳар чеккасида пансионатлари, пионер лагерлари бор. 5 юздан ортиқ киши олий ўқув юртларида, 140 киши техникумларда, 774 киши ишчи-ёшлар мактабида ўқимоқда, 27 та коммунистик меҳнат мактаби ишлаб турипти, 500 га яқин киши илғор тажриба мактаблари ва ҳар хил курсларда ўз малакасини оширмоқда.

Шу нарса равшанки, кадрлар қўнимсизлиги корхонада ходимларнинг уй-жой шароити яхшиланган сайин қисқариб боради. Буни ҳисобга олиб, комбинат уй-жой фондини 1975 йилгача яна 27 минг квадрат метрга кўпайтиришга қарор қилди. Ўтган йили комбинатда ходимлар қўнимсизлиги қарийб икки баравар камайганлиги бежиз эмас.

Меҳнатга, хизмат вазифаларига коммунистик муносабатда бўлиш, онгли интизом совет кишилари банд бўлган яратувчилик ишлари жараёнида, меҳнаткашларни тарбиялашнинг энг таъсирчан формаларидан ҳисобланган социалистик мусобақа давомида вужудга келади. Шунга эришиш керакки, ҳар бир киши, у қаерда ишламасин — заводдами, институтдами, темир йўл ёки колхоздами — ўзини улуғ меҳнат армиясининг аъзоси деб ҳис қилсин, ўзининг интизоми, меҳнатга онгли муносабати коммунистик қурилишдаги умумий ютуқларимизни кўпайтиришга муносиб ҳисса бўлиб қўшилишини яхши тушуниб етсин.

Бугунги совет ишчиси — ўз мамлакатининг ҳақиқий хўжайини, ижодкор ва ишлаб чиқаришни бошқаришда фаол қатнашувчи... Унинг учун меҳнат фақатгина тирикчилик манбаи эмас, балки ер юзида энг адолатли ижтимоий тузум барпо этаётган муқаддас биродарликка алоқадорликнинг қудратли воситаси ҳамдир. Яковлев зиғир толаси комбинати тўқувчиси А. В. Смирнованинг КПСС XXIV съезди минбаридан туриб айтган ана шу оташин сўзлари илғор совет кишиларида мужассам бўлган меҳнатга янгича муносабат фазилатлари, жамиятимизнинг тараққиёти ва гуллаб-яшнашида, коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтиришда унинг улуғ маъноси ва аҳамиятини чуқур тушуниш ўз ифодасини топган.

Меҳнат тарбиясида маънавий ва моддий омиллардан тўғри фойдаланиш жуда катта аҳамиятга эга. Социалистик ишлаб чиқариш шароитида иқтисодий рағбатлантириш кишига берилган моддий мукофотнинг ўзигина эмас, балки унинг ҳалол, юксак унумли меҳнатини жамоатчилик томонидан тан олиниши ҳамда рағбатлантирилишидир. Ўз иш натижаларидан шахсий манфаатдорлик совет кишиси учун моддий мукофотланиш билан бевосита боғлиқ бўлмаган ҳамма нарсаларга нисбатан эгоистларча бефарқлик эмас. Мамлакатимизнинг ҳар бир куни шуни яққол кўрсатиб, исботлаб турибдики, меҳнат кўтаринкилигининг энг асосий сарчашмаси — бу совет кишиларининг ғоявийлиги, сиёсий онглилигидадир. 1970, 1971 ва 1972 йилларда бўлиб ўтган Бутуниттифоқ коммунистик шанбаликлар совет халқининг меҳнатга нисбатан бўлган муносабатларидаги маънавий томонларни, юксак ватанпарварлик фазилатларини ёрқин ифодалаб берди.

Совет кишиларида меҳнатга янгича, коммунистик муносабатда бўлиш хислатлари бизнинг бутун социалистик турмуш тарзимиз, коллективнинг доимий таъсири остида ривожланмоқда ва мустаҳкамланмоқда. Ишлаб чиқаришда соғлом, ижодий вазиятни, ўртоқлик, ўзаро ёрдам ва талабчанлик руҳи билан суғорилган вазиятни вужудга келтириш меҳнат тарбиясининг самарали бўлишида муҳим шарт ҳисобланади. Ана шундай вазиятни таъминлаш ва қўллаб-қувватлаш хўжалик ходимлари, партия, касаба союз ва жамоат ташкилотларининг жонажон иши бўлиб қолмоғи керак. Бу вазифанинг ҳал этилиши энг аввало коллективдаги оммавий-сиёсий ишлар даражасига боғлиқ.

Оммавий-сиёсий ишларнинг ҳамма восита ва формалари — агитаторлар, сиёсий ахборотчиларнинг суҳбатларидан тортиб, ишчи йиғилишлари ва ишлаб чиқариш кенгашларигача — кишиларда жамият олдидаги ўз меҳнат бурчини англашни, меҳнат усталарини ҳурматлаш ва ҳар қандай виждонсизлик, нопоклик кўринишларига нисбатан муросасиз бўлишни тарбиялашга қаратилиши зарур. Совет жамоатчилиги меҳнат вазифаларига бефарқ қараш, ишлаб чиқариш интизомини бузиш сингари коммунистик ахлоққа зид келадиган кўринишлар билан муроса қила олмайди.

Совет кишиларини юксак сиёсий онглилик, меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш руҳида тарбиялаш — КПСС XXIV съезди қарорларини муваффақиятли амалга оширишнинг энг муҳим шартларидан биридир. Бинобарин, партия томонидан белгилаб берилган мамлакат экономикасини жадал ривожлантириш программасининг муваффақиятли амалга оширилиши кўп жиҳатдан ҳар бир кишининг, ҳар бир коллективнинг қанчалик фидокорлик кўрсатиб ишлашига боғлиқ.

А. МАМЕДОВ,
иқтисод фанлари доктори.

СССР ТАШКИЛ ТОПГАН КУННИНГ 50 ЙИЛЛИГИ ШАРАФИГА

УКРАИНА ШАХТАЛАРИ УСТИДА ЎЗБЕКИСТОН БАЙРОҚЛАРИ

ВОРОШИЛОВГРАДДАН юборилган телеграммага Донецк ҳавзасининг машҳур шахтёрлари имзо чекканлар. Телеграммада бундай дейилади: «Орденли Ворошиловградуголь» комбинатининг шахтёрлари ўн беш зарбдор ҳафталикдан тўртинчисини тугалладилар. Улар бу ҳафталикларни Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил топган куннинг эллик йиллигига бағишламоқдалар. Бу сафарги ҳафталик Ўзбекистонга бағишланди.

«Кўп миллатли улуғ Ватанимиз учун зўр ифтихор туйғулари билан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика ҳукуматига қуйидагиларни маълум қиламиз...».

Мана шу зарбдор ҳафталик кунлари комбинат шахтёрлари — украинлар, руслар, ўзбеклар учун, неча ўнлаб миллат вакиллари учун катта байрамга айланди. Ўзбекистоннинг қизил-ҳаворанг, оқ рангли байроқлари етти кун мобайнида Ворошиловград шахталари устида ҳилпираб турди. Агитаторлар чиройли қилиб безатилган биноларда ишчилар ишга тушиши олдидан республиканинг совет халқи бунёдкорлик меҳнатидаги роли тўғрисида, пахтакорлар, чорвадорлар, ишчиларнинг муваффақиятлари ҳақида сўзлаб беришди.

Ўзбекистон шарафига пландан ташқари кўмир қазиб чиқарилди, меҳнат соҳасида янгидан-янги ғалабалар қўлга киритилди. Александр Коротких, Виктор Верьянов, Александр Козютенке бошлиқ бригадаларнинг коллективлари Ўзбекистон ССР шарафига ўтказилган зарбдор вахта кунларида суткасига 80—120 тоннадан кўмир қазиб чиқардилар. «Фащевское» шахта бошқармасининг кончилари бир суткада пландан ташқари 2616 тонна кўмир қазиб чиқариб, комбинатнинг Ўзбекистон ССР герби тасвирланган эсдалик совринини олдилар. В. И. Ленин номли ва С. В. Коснор номли шахта бошқармаларининг коллективлари ҳам катта муваффақиятга эришдилар. Буларнинг ҳаммаси Ворошиловград шахтёрларининг пландан ташқари кўп кўмир қазиб чиқаришлари учун имконият яратиб берди. Улар СССР нинг олтин юбилейига қадар 350 минг тонна кўмир қазиб чиқаришга аҳд қилдилар.

Украиналик дўстларимиз қуйидагиларни ёзадилар: «Комбинатимизнинг кончилари Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг ярим асрлик юбилейи арафасида Ўзбекистон меҳнаткашларининг СССР халқлари қардошлик оиласида янги шонли меҳнат зафарларига эришувларини ва гуллаб-яшнашларини тилайдилар».

(ЎзТАГ).

ҲАВАСКОР РАССОМЛАР

Тошкентдаги тўқимачилар маданият саройи ҳузурида ишлаб турган тасвирий санъат ва ҳайкалтарошлик студияси ҳақиқий маҳорат мактабига айланиб қолди. Унга ҳозир кўпгина ҳаваскор ижодкорлар актив қатнашиб, ўз истеъдодларини намойиш қилмоқдалар.

Студия аъзолари асарлари турли кўргазмаларда намойиш этилди. Шулардан энг яхшилари диплом ва ёрлиқлар билан тақдирланди.

А. АКБАРОВ.

ҚИРҒИЗИСТОН ИШЧИЛАРИНИНГ ЮБИЛЕЙ ВАХТАСИ

ФРУНЗЕ шаҳридаги физика асбоблари заводи коллективи Ўзбекистон ССР шарафига ўтказилган меҳнат вахтасини муваффақиятли тугаллади. Вахта бир ҳафта давом этди. Заводнинг ишчилари ва хизматчилари шу ҳафталик учун оширилган социалистик мажбуриятларни олдилар. Корхона раҳбарлари Тошкентга қуйидагиларни хабар қилишди: Ўзбекистон учун випрямитель ва медицина асбоблари муддатдан уч ой олдин етказиб берилди. Қирғизистоннинг электр машинасозлари қардош ўзбек халқининг СССР олтин юбилейи шарафига янгидан-янги меҳнат зафарларига эришувларини тилайдилар.

(ЎзТАГ).

СССР ТАШКИЛ ЭТИЛГАНЛИГИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНАДИ

МОСКВАДА ХАЛҚАРО УЧРАШУВ

Польша—Совет дўстлиги жамияти бош правлениесининг раиси, Сейм депутати Ян Шидляк СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигига бағишланган халқаро учрашувнинг 3 октябрдаги биринчи мажлисида музокарага чиқиб, социализм, унинг ғалабалари ва эришган ютуқлари бугунги кунда ҳозирги дунёнинг бутун ҳаётини белгилаб, давримизнинг мазмунини ташкил қилмоқда, деди. Ҳозирги дунёда Совет Иттифоқи социализм ва тараққиётнинг етакчи кучи бўлиб келганлиги, ҳозир ҳам шундайлигини, бундан кейин ҳам шундай бўлиб қолавериши ўзгармас ҳақиқатдир, деди у.

Болгария—Совет дўстлиги умумхалқ комитетининг раиси, «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофотининг лауреати Цола Драгойчева бундай деди: Биз, болгарлар, Совет Иттифоқининг дўсти бўлмай туриб чинакам демократик ҳаракат, ҳақиқий прогрессив арбоб бўлган эмас ва бўлиши ҳам мумкин эмаслигига астойдил ишонч ҳосил қилганмиз. Болгариялик ҳар бир киши учун СССР билан дўстлик муқаддасдир.

«Жазоир—СССР» дўстлик жамиятининг президенти, Революцион Кенгаш аъзоси Давлат министри Шариф Белқосим араб мамлакатларидаги халқ озодлик ҳаракатига Улуғ Октябрь ғояларининг баракали таъсири тўғрисида гапирди.

Вьетнам делегациясининг бошлиғи — ВДРнинг Совет Иттифоқидаги элчиси Во Тхук Донг СССРда маориф системаси улуғ Ленин билан шонли Ленин партияси миллий сиёсатининг ажойиб ғалабасидир, деди. Совет халқи 50 йил мобайнида эришиб келаётган улуғвор ғалабалар ва СССРнинг муттасил мустаҳкамланиб бораётган куч-ғайрати социалистик лагер қудратини мустаҳкамлашга қўшилган муҳим ҳисса бўлиб, бутун дунё халқларини тинчлик, миллий мустақиллик, демократия ва социализм учун курашга илҳомлантириб келмоқда. Биз қардош Совет халқининг ана шу улуғвор ғалабаларига Вьетнам халқининг қойил қолганлигини изҳор этамиз ва шу ғалабаларни қизғин табриклаймиз.

Музокараларда Германия—Совет дўстлиги жамиятининг президенти, ГДР Халқ палатасининг депутати Лотар Больц «Италия—СССР» жамиятининг бош секретари, сенатор Желазио Адамоли ва бошқалар ҳам гапирдилар.

* * *

СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигига бағишланган халқаро учрашув 4 октябрда Союзлар уйининг колонна залида давом этди. 70 мамлкатдаги 87 дўстлик жамиятларининг вакиллари совет халқи эришган ютуқларга, коммунизм қурилиши тажрибасига зўр қизиқиш билан қарамоқдалар. Сўзга чиқаётганлар Совет давлатининг тинчликсевар сиёсатини юксак баҳоламоқдалар, Советлар мамлакати социалистик давлатлар учун, янги ҳаёт қураётган, ўз озодлиги ва мустақиллигини ҳимоя қилаётган халқлар учун илҳомбахш намуна бўлиб хизмат қилаётганлигини таъкидламоқдалар.

Монголия—Совет дўстлиги жамияти Марказий кенгаши президиумининг раиси, МХР Буюк Халқ Хурали Президиуми раисининг биринчи ўринбосари С. Лувсан, жумладан, СССРнинг ташкил этилганлиги ленинизмнинг, КПСС ленинча миллий сиёсатининг тарихий ғалабаси бўлди, деди.

— Совет Иттифоқи биринчи социализм мамлакати сифатида, — деди у, — жаҳон социалистик системасининг шаклланиши ва ривожланишига ҳал этувчи йўсунда ёрдам берди, социалистик мамлакатларнинг халқларига жуда катта беғараз ёрдам бериб келди ва ҳозир ҳам шундай қилмоқда. СССРда ижтимоий-тарихий практика синовидан ўтган халқлар иттифоқи ва қардошлиги ленинчи ғоялари бутун дунё коммунистик ва революцион ҳаракатининг қимматли мулкидир.

Биз СССР тарихини яхши, биламиз ва унинг муҳим саналаридан бири—1922 йил 30 декабрни ёдимизда тутамиз, деди ўз нутқида «Франция—СССР» жамияти президент кенгашининг аъзоси Клод Эстье. Нотиқ Совет Республикалари Иттифоқининг монолитлиги оғир синов йиллари Германия нацизмига қарши уруш йилларида айниқса яққол намоён бўлди. Француз халқи совет халқи билан ҳамиша қалин дўст бўлиб, унинг жасоратига самимий қойил бўлиб қолаверади.

Совет халқи билан Франция халқининг дўстлиги, деди Клод Эстье, СССР билан Франция ўртасидаги яхши муносабатларнинг негизидир.

Рус коммунистлар партияси, большевиклар партияси ҳамма вақт, аввал бошдан халқларнинг миллий-озодлик ҳаракатини қуллаб-қувватлаб келди, деди ўз нутқида Куба Республикасининг жамоат арбоби доктор Хуан Мигер Феблес. СССРнинг ташкил этилиши миллий озодлик ҳаракатини мустаҳкамлаганлиги ва кучайтирганлиги баҳс қилиб бўлмайдиган тарихий фактдир, деб давом қилди у. Биз халқлар олиб борган ва олиб бораётган ҳамма синфий ва миллий жангларни санаб ўтишга қодир эмасмиз, бунинг зарурати ҳам йўқ. Ана шу жангларнинг ҳар бирида Совет Иттифоқи билан бирдамлик борлиги равшан бир фактдир.

Музокараларда маданий алоқаларни ривожлантириш Ҳиндистон-Совет жамиятининг раиси К. П. Ш. Менон, Корея—Совет дўстлиги жамияти марказий правлениеси раисининг ўринбосари Омун Хан ва бошқа чет эллик меҳмонлар ҳам сўзладилар.

Учрашув қатнашчилари уч комиссияда замонанинг актуал проблемалари хусусида фикрлашишни давом эттирдилар.

5 октябрда жамоатчилик халқаро учрашуви давом этди.

(ТАСС).

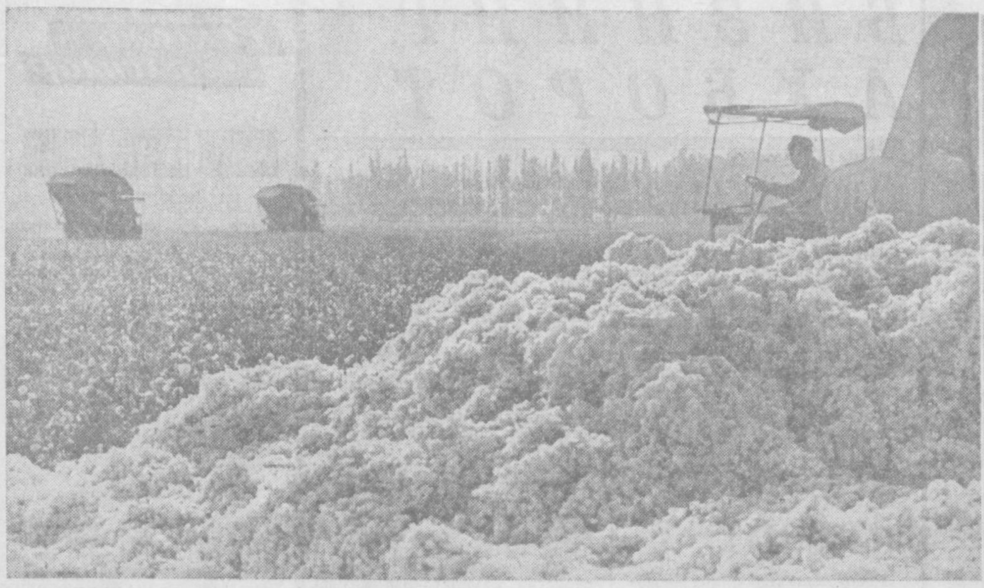

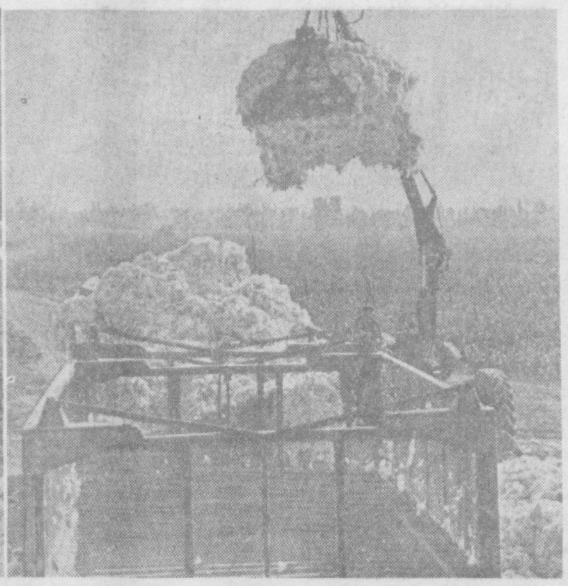

1. ТАШАББУСКОРЛАР «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхози пахтакорлари пахта йиғим теримини тобора кучайтирмоқдалар. «Зангори кема»лар терган пахта «оқ олтин» карвонини ташкил этаётир. Суратда: Ульянов номли бўлим пахтазори. Шу ерда механик-ҳайдовчилардан Э. Алиев, А. Сулаймонов ва бошқалар пахта термоқдалар. 2. ОҚҚЎРҒОНДАГИ «Москва» колхозида пахта терими даврида техникадан самарали фойдаланилмоқда. Колхознинг олтинчи бригадасида терилган пахталар машина билан тележкаларга ортилмоқда. А. Абалян фотолари.

ПЛАНДАН ТАШҚАРИ 1000 ТОННА САБЗАВОТ

Экинзор, боғ, чорвачилик фермалари Келес дарёси қирғоқларига яқин жойлашган Ленин номли колхоз Калинин районининг пешқадам хўжаликларидан ҳисобланади. Бу ерда ҳар йили деҳқончилик, чорвачилик ва боғдорчиликдан юқори унум олинади.

Беш йилликнинг иккинчи йилида колхоз аъзолари ўз хўжаликларининг шуҳратини янада ошириш учун курашиб, СССРнинг 50 йиллик тўйига муносиб совға тайёрлаш учун ҳаракат қилаётирлар, улар бу йилги ғалаба манзилига етиб келдилар: яқинда колхоз йиллик план бажарилганлиги тўғрисида ғалаба рапорти йўллади.

Давлатга шу кунгача 663 тонна картошка, 3465 тонна сабзавот, 285 тонна полиз экинлари маҳсулоти етказиб берилиб, бу соҳадаги топшириқлар адо этилди. Мева топшириш плани 416,6 процент, узум топшириш 191,7 процент бажарилди.

Экинлардан мўл ҳосил етиштиришда Раззоқ Қаюмов бошлиқ бригада аъзолари қўлга киритган ютуқ айниқса қувончли. Бу бригада аъзолари гектаридан 30 тоннадан зиёд помидор териб олдилар.

Ерлардан унумли фойдаланишда колхозда ибратли ишлар қилинмоқда. Чунончи, Маҳкам Шодмонов бошлиқ бригада аъзолари гектаридан 16 тоннадан дербент навидаги карам ҳосили олиб, хўжаликка 5520 сўм фойда келтирдилар. Эртаги карам ўрнига бодринг экилди. Гектаридан 12 тоннадан ҳосил олинди ва 6280 сўм даромад эгаси бўлинди.

Колхозда қўшни «Ленин йўли» колхози соҳибкорларидан намуна олиб ишланаётгани сабабли кейинги йилларда узумзорлардан ҳам мўл ҳосил етиштирилаётир. Ҳаким Ҳосилов звеноси гектаридан 16 тоннадан узум йиғиштириб олди.

Колхозда чорвачилик тобора ривожлантирилмоқда. Правление ва партия ташкилоти ем-хашак базасини мустаҳкамлашга алоҳида эътибор бераётир. Пландаги минг тонна ўрнига 1100 тонна сенаж бостирилди. 2200 тонна силос тайёрланди. 700 тонна дағал хашак ғарамлаб қўйилди. Комплекс озуқа тайёрлаш звеносининг бошлиғи Илҳом Ортиқов ўз вазифасини тўла ҳис қилгани ҳолда ишламоқда. Шунинг учун ҳам ҳар гектар ердан 70 тоннадан маккажўхори кўкпояси олинди ва 150 центнерга етказиб беда ўрилди.

Колхоз аъзолари давлатга яна минг тонна сабзавот сотиш юзасидан ўз зиммаларига юксак мажбурият олдилар. Бу уларнинг давлатимиз 50 йиллик юбилейига муносиб совғалари бўлади.

ОЛТИ ҚИЗ — ОЛТИ ЮЛДУЗ

— Юқори Чирчиқ районидаги Свердлов номли колхоз дала маликалари — олти пахтакор қизнинг парвози. — Бир кунда: (икки қаторли машинада) Райҳон 16 тонна, Шарипа ва Бувайдалар 12 тоннадан пахта теришди. — Холида жасорати. — Равшаной билан Турсуной марраси.

Зеҳнда-ю, ҳимматда, ақл-заковату, меҳнатда бири-биридан ўткир, бири биридан ўзаман дейдиган дала оҳуларининг қай бириддан бошласак экан сўзни. Қай бири ҳислатин баён этсак экан олти жасур қизнинг.

Келинг, яхшиси дала кезиб, меҳнат шайдоларининг иш жойида кўрганларимиз, дил тўридан тасанно ўқиганларимиз ҳақида сўзлаб берайлик:

Райҳон Шодиева 3-бўлимнинг Абдуғофур Комилжонов бошлиқ 12-бригадасида ишлар экан.

Райҳон пайкал четидан энди машинасини қайтармоқчи эди, ҳамроҳимиз — колхознинг бош инженери Иннокентий Ким уни чақирди.

Бироз вақт бўлса ҳам иш тўхтаб қолишидан оғриндими, унинг пайваста қошлари чимирилди, аммо, тим қора кўзлар кулиб турарди.

— Райҳон, машинангдан бир дақиқа туш, суратингни олишади, — таклиф этди бош инженер.

— Фақат бир савол: Кеча 16 тонна терибсиз, — шу тўғрида...

— Биласизми, терса бўлар экан. Ўчакишгандай шу куни кечга яқин Равшаннинг ҳам, Эшмат акамларнинг ҳам машиналари бузилиб қолди. Тележкалар бўлса ҳали ярим эди. Тўлдирмай пайкалдан чиқиб бўладими. Тунги соат учгача терипман. Бугун ҳам мана тушгача етти бункер тўкдим. Кечгача ўшанга бориб қолар. Бизнинг карталар унча катта эмас. «Ўзбекистон» машинаси юролмайди-да, у бўлганда-ю...

Райҳоннинг кўзлари чақнаб кетди. Ўт юрагидан отилиб чиқди бу орзу. Шунда Эшмат ака ҳам гапга қўшилди.

— Унда бир кунда 30 тоннага чиқарар экансан-да! Отаси Нишонбой ҳам механизатор эди. Олти қизим бор. Ўғлим йўқ-да, ҳунаримни ўргатардим, деб ачинарди. Бекор куйинган экан. Мана, Райҳон қайси ўғилдан кам. Тўрт йилдан буён машинада. Йигитлардан ўзса ўзадики, ортда қолмайди.

Бу орада Райҳон машинасини оппоқ далага ҳайдаб кетганди. Ортидан офарин айтиб қолдик.

Райҳон билан ёнма-ён бу йил биринчи бор рулга ўтирган Равшан ҳам ишларди. Қорачадан келган ушоққина бу қизчанинг кичик қўлларига қараган киши «рулни қандай бошқаради» дея таажжубланади, албатта.

Гап машинанинг тилини билиш, абжирлик билан бошқаришда қолган. У дастлабки икки кунни ҳисобга олмаганда, деярли ҳар куни Райҳондан қолишмади.

— Ўша Райҳон, Шарипа, Бувайда, Холидалар Янгибозорда тракторчиликка ўқишга боришган 1969 йилда мен ҳам бормоқчи эдим. Бироқ, уйдагилар «сенга тўғри келмайди» деб юборишмаганди, — тўлқинланиб сўзларди Равшан, — армоним ичимда қолди. Далада ишлардим-у, кўзим машинада бўларди.... Ниҳоят, бу қиш ўзимизнинг колхозда тракторчилик курси очилди. Энди уйдагиларнинг қаршилигига ҳам қарамадим. Турсуной иккаламиз ўқидик. Машина ҳайдашни билсанг, бундан маъқули йўқ экан, — кулиб қўйди қиз.

— Равшан актив қизларимиздан, у область Советининг депутати, — деди Ким.

Бош инженер қайси механизатор қизнинг қайси пайкалда пахта тераётганини яхши билади.

— Энди Холида Шерованинг даласига борамиз, — деди.

Лекин, ўзи нимадандир ачингандай «эҳ!» деб бош қимирлатиб қўйди. Кейинча сабабини айтди.

— Билган экан-да, Холида, йил бошида «мени бошқа бригадага ўтказинг, яйраб бир пахта терай», деганди. Мен кўнмагандим. Энди ўзим пушаймондаман. Нега деганда, ҳамма бўлимда пахта қийғос очилиб кетди. Холида пахта тераётган 5-бўлимнинг Комил Йўлдошев бошчилик қилаётган 18-бригадасида ғўзанинг ҳали ҳам кўки кўп. Комил тушмагур пахтам кўпайсин, деб теримга тушар пайтда ҳам сув тарабди-да. Бу иши механик-ҳайдовчилар ишини оғирлаштиради. Холида ҳам жуда қийналяпти, бўлмаса қизларнинг ичида ўткурининг ўткури. Чидамлигини айтмайсизми? Ҳу, ана ўзиям пайкалда экан.

Бошини қизил дурра билан танғиб олган қизни узоқдан таниди у.

— Тоза теради, аппаратини шундай созлайдики, ғўза тупининг энг пастки қисмидагини ҳам, юқорисидаги чаноқларни ҳам тозалаб кетади. Обдон эҳтиёт тутади. машинасини, — инженер қайнаб гапирарди, — Қаранг-а, дастлаб шу тўрт қизимиз ўқишни туғаллаб келишганда тўртта янги машина бергандик. Тўртови ҳам ўша машиналарда ишлашяпти. Қолган уччаласининг машиналаридан айрим қисмлар алмаш-

ОЧЕРК

тирилди, бирининг мотори ҳам ўзгартирилди. Бироқ, Холиданинг машинаси ҳамон янгидай. Бирорта қисмини ишдан чиқармай келаяпти. Теримдан сўнг ҳаммадан бурун ремонтдан чиқариб қўяди.

Холида! Табассум қилганида садафдек тишлари ой юзига нуқрадек ҳуси қўшиб турган бу тоғ гўзалининг таърифи бир олам. Колхознинг бу бригадаси Номданак қишлоғида жойлашган. Қирадрликдан иборат ерлар. Ана шу майдонларга Холиданинг ўзи чигит экипти, ғўзаларни культивация қилипти. Мана, энди ҳосилни териб олаяпти.

— Қанчага борди, Холида, — бош инженер қизга меҳрибон боқди.

Холида бир далага, бир бункерга қараб олгач:

— Бу тўртинчи бункер, бугун ҳам тунда қоламан. 10 тоннада! — деди қатъий. Кейин кўк кўсакларни кўрсатиб, — қани энди шулар ҳам очилган бўлса, — деб қўйди.

— Учинчи теримга очилади, кўп ташвишланма. Ундан кўра тажрибангни сўзлаб бер буларга, газетага ёзишармиш, — гапни бурди бригадир.

— Тўғри айтдингиз. Агар Холида тажрибали бўлмаганда сизнинг бу кўк майдонингизда машина аллақачон ишдан чиқар эди, — бригадирни узиб олди бош инженер.

— Бошқа механик-ҳайдовчилар машинани бир тозаласа, мен икки бор ювиб тозалайман. Тарелкалар ўйнаб кетиши мумкин, четка, барабанларга тез-тез қараб тураман. Ҳайдаб кетаверган билан иш битмайди. Машинанинг ҳар бир қисми вазифасини тўғри бажараяптими, йўқми кўз-қулоқ бўлиб туриш зарур,

У яна темир зиначалардан рулга кўтарилди, кейин зинани тортиб олиб, моторни юргизди.

— Агар, пахтаси қийғос очилган бўлимда ишлаганидами, Холида сўзсиз 200—250 тонна терарди...

Энди уч қиз — Шарипа, Бувайда, Турсунойларнинг даласига борамиз.

— Шарипа билан Бувайда колхоздагина эмас, районда ҳам биринчи ўринда боришяпти. Бувайдамиз анча оғир қиз. Аммо, Шарипамиз талабчан, ўзи ҳам тинмайди, бригададагиларни ҳам тинчитмайди. Дефолиация вақтида, пайкалларни теримга тайёрлаш пайтида унинг жанжалини кўрсангиз. Тўғри қилади. Шундай талаб қўймаса қийналади-да!

Қотмадан келган, қора кўзлари кулиб турган бу қиз дарҳақиқат хушчақчақ экан. Бундай тоифадаги одамлар чарчаш нималигини билмайди. У узоқдан қўл силтаб саломлашди, кела солиб эски қадрдонлардек қўл олиб сўрашди.

— Эссиз, билмабман-да, суратга тушадиган бўлиб ясаниб келардим, — ҳазиллашди.

Унинг кулиши, кўзларини ўйнатиб гапириши ўзига ярашиб турарди. Ҳозиргина табассум қилиб турган қиз бирдан жиддийлашди.

— Бу, дейман, тележкалар қачонгача пунктда тўхтаб қолади? Ахир, пахтани ерга тўкиш уволку! Нега жим турасизлар? Бу Жумабозор пунктидагилар ҳар йили ҳам шунақа иш тутишади. Эшигида пахта ортган карвонни тизиб ўтиришади. Агар ўшалар чаққон-чаққон қабул қилгандами, колхозимиз кунига ўн процент миқдорида пахта топширарди.

— Тўғри айтдинг, синглим, пунктда аҳвол ёмон. 44 тележканинг кўп умри навбат кутиб ўтаяпти.

Сўзи билан иши бир Шарипа Қуралова шу куни 12 тоннага етказиб пахта терипти. У ўтган йили шу икки қаторли машинасида 180 тонна терган. Куни кеча бу йилги ҳосилдан хирмонга 87 тонна «оқ олтин» тўкипти. Улар звеноси эллик центнерчилар звеноси экан. 8 октябрга ғалаба рапорти бериш ниятидалар.

Шарипа ҳам, Бувайда Раҳмонова ҳам «Социализм» бўлимидаги пахта даласида экан. Бувайдани комсомоллар бригадасидан топдик. Унинг машинаси пештоқида Ленин комсомолининг белгиси — доҳийнинг портрети тушган значок катталаштириб қўйилганди.

Бригаданинг ҳамма аъзоси ўтюрак ёшлар: ҳосилни машинада териб оламиз, дейишган улар.

Тўладан келган, елкадор қиз пайкал четидаги машинадан тушиб, тушликка келарди.

— Одати шу! ошиқмайди, аммо, ишни пухта бажаради, ниҳоятда кам гап.

Бувайда терим агрегатини тозалаб, мойлаб қайтганда тунги соат бир экан. Шунгача жасур қиз 11 тоннадан ошириб пахта терипти. 70 тонна! Олти иш кунида шунча хирмон уйипти!

Турсуной бўлса, марказий бўлимда пахта терарди. Опаларига эргашиб яхши ният билан руль ушлапти. У ҳаяжонланар, рул тутган қўллари ҳиёл қалтирарди.

— Ҳаракати зўр, эпламасмикан, дегандим, йўқ бир яхши теряпти. Тўғри, икки кун ўзим биргалашиб тердим, қарасам, ўзи бемалол теряпти. Ишондим, — ҳикоя қиларди бош инженер.

Олти қиз, олти юлдуз! Улар даласидан ниҳоятда тўлқинланиб қайтардик.

— Уларнинг олтови ҳам коммунист.

— Ҳа, уларнинг чеҳрасида коммунистга хос хислат. Халқи, Ватани учун хизмат қилиш туйғуси барқ уриб турарди.

Парвозингиз бундан ҳам баланд бўлсин, дугоналар!

Ф. УСМОНОВА.

ЧОРВАДОРЛАР ҒАЙРАТИ

Бекобод районидаги Навоий номли колхоз чорвадорлари кўпроқ ем-хашак жамғармоқдалар.

Шу кунларда колхозда силос бостирилмоқда. Колхознинг Мурод Суюнов бошлиқ ем-хашак тайёрлаш бригадаси 34 гектар ерга маккажўхори экκан. Комбайнчи Меликўзи Арслонов, Усмонқори Норжигитовлар ўз экипажларини моҳирона бошқармоқдалар. Шу туфайли колхозда ҳар куни 100—120 тоннадан силос бостирилмоқда.

Колхознинг М. Суюнов, Х. Тошбоев раҳбарлик қилаётган бригадаларида маккажўхоридан айниқса мўл ҳосил етиштирилди. Суюнов бошлиқ бригадада гектаридан 400 центнердан кўк поя массаси йиғиштириб олинди. Силос ташишда Азамат Саримсоқов, Ҳамза Мустафоқулов, Жуманазар Хатамов, Умматқул Эгамқулов сингари механизатор ва шофёрлар яхши хизмат қилмоқдалар.

Шу кунга қадар пландаги 1850 тонна ўрнига 2100 тонна силос бостирилди. Хўжаликда силос бостириш билан бирга, дағал хашак тайёрлаш ишлари ҳам қизғин давом эттирилмоқда.

Ҳ. ОТАҚУЛОВ.

ОТАЛИҚ ЁРДАМИ

Шу кунларда областимизнинг қайси колхоз ва совхозига борманг, йиғим-терим авжида.

Октябрь райони бу мавсумда Пискент район хўжаликларини ўз оталиғига олган. Шу кунларда 20 дан ортиқ мутахассис хўжаликларга техника ёрдами бераётир, пахта териш машиналарини ўз вақтида тез ва соз тузатиш ишларини бажараётир.

Бундан ташқари, «Узбекгидрострой», «Узглавводстрой», «Узгипроводхоз» ташкилотларининг мутахассислари ҳам марказдаги газ трубаларини ўрнатишда, водопровод трубаларини ётқизишда хўжаликларга амалий ёрдам кўрсатмоқдалар. Маҳаллий озиқ-овқат саноат министрлигининг коллективи эса «Гулистон» колхозига ёрдам бераётир. Министрликнинг механизациялашган кўчма колоннаси колхозда 200 бош қорамолга мўлжалланган янги типдаги молхона қуриб беряпти.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

ЗАВОД 25 ЁШДА

ВАРШАВА. 4. Қуйи Силезиянинг Свидница шаҳридаги вагонсозлик заводи 25 ёшга тўлди. Шу йиллар мобайнида корхона коллективи 30 мингдан кўпроқ вагон ясаб чиқарди. Ҳозир завод 14 хил юк вагонлари ишлаб чиқармоқда.

Йил бошидан бери корхона ҳар хил типдаги 1300 дан кўпроқ юк вагонлари ишлаб чиқариб, чет элларга жўнатди.

ПЕРУ КОМПАРТИЯСИНИНГ БАЁНОТИ

ЛИМА. 4. Перу Коммунистик партияси Перу халқининг революцион ғалабаларини ички ва ташқи реакциянинг кирдикорларидан ҳимоя этишни сўраб, ишчилар синфига, мамлакатнинг барча прогрессив кучларига мурожаат қилди. Перудаги революцион жараённинг ҳозирги даврида халқнинг бутун кучи империализмга ва олигархияга қарши кураш вазифаларини бажаришга қаратилиши керак, деб таъкидланади Перу Компартиясининг баёнотида.

ҲАР 40 МИНУТДА БАХТСИЗ ҲОДИСА

РИМ, 4. Италия йўлларида ўрта ҳисобда ҳар 40 минутда кишини нобуд этаётган бахтсиз ҳодиса рўй бериб турибди. 1971 йил мамлакатда 313 мингтадан ошиқ автомобиль фалокати ва йўл ҳодисалари қайд этилди. Шуларнинг оқибатида 12 мингдан ошиқ киши нобуд бўлди.

РЕАКЦИЯНИНГ ЯНГИ БЕБОШЛИКЛАРИ

САНТЬЯГО, 4 октябрь. (ТАСС). Чилида реакцион миллий партия илҳомлантираётган ва фашистлар тарафдори бўлган «Патриа ва либертад» ва «Роландо Матус командаси» ташкилотларининг аъзолари қуролли тўқнашувлар чиқаришга ва мамлакатда тартибсизлик вазиятини вужудга келтиришга ҳаракат қилмоқдалар. Улар кеча пойтахт кўчаларида янги тартибсизликлар чиқардилар. Иғвогарлар Сантьяго марказида ва аристократлар яшайдиган Бариоальто районида қоғоз, автомобиль покришкаларини ёқдилар, биноларнинг деразаларини уриб синдирдилар, автобусларни ағдар-тўнтар қилдилар. Улар Провиденсиа кўчасида баррикадалар қуриб, транспорт ҳаракатини тўхтатиб қўйдилар, кафелардан бирини ер билан яксон қилдилар.

Фашист безорларни карабинерлар ҳайдаб юбордилар, улар кўздан ёш оқизадиган газли гранаталарни ҳамда брандспойтли махсус машиналарни ишга солдилар. Тўқнашув натижасида тўрт карабинер ярадор бўлди.

Тартиб ўрнатувчи кучлар тўполончилардан 144 кишини қамоққа олди. Улар «Ички хавфсизлик тўғрисидаги қонун»га асосан суд қилинади.

Илгари хабар берилганидек, 2 октябрда шу группалар Чили Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биносига бандитларча ҳужум қилган эдилар.

УГАНДА ПРЕЗИДЕНТИНИНГ АЙТГАНЛАРИ

КАМПАЛА, 4. Уганда президенти Иди Амин республикага ҳужум қилишнинг янги режалари борлиги муносабати билан мамлакатнинг қуролли кучларига қўмондонликни шахсан ўз зиммасига олганлигини билдирди.

Иди Амин ана шу агрессия плани мавжуд эканлиги тўғрисида хабар бериб, ўз қўлидаги маълумотларга қараганда, бу планни ишлаб чиқишда агрессив ҳарбий-сиёсий блок НАТОга аъзо бўлган баъзи мамлакатларнинг ҳам иштирок этганлигини таъкидлаб ўтди.

Уганда президенти республика ҳукумати ва халқи мустақил миллий экономикани яратиш учун изчил курашни давом эттиришга қатъий аҳд қилгандир, деди.

ФРАНЦИЯ ЙЎЛЛАРИДА ЭЛЕКТР АВТОБУС ҚАТНАЙ БОШЛАДИ

ПАРИЖ, 4. Франциянинг Эври шаҳрида (Эсонн департаменти) янги маршрут йўли очилди. Бу йўлда биринчи экспериментал электр автобус қатнамоқда. Узунлиги 7,30 метр ва эни 2,26 метр келадиган автобус 21 пассажирни соатига 50 километр тезлик билан таший олади. Унинг шовқинсиз ва атмосферани ифлос қилмайдиган мотори 144 вольтли батареядан ишлайди.

АМЕРИКА МАТРОСИ ВЬЕТНАМГА БОРИШДАН БОШ ТОРТДИ

НЬЮ-ЙОРК, 4. Америкадаги «Констеллейшн» авианосеци экипажининг яна бир аъзоси Вьетнам халқига қарши агрессияда қатнашишдан бош тортди. 20 яшар матрос Брайен Пост Калифорния штатининг Ло-Жолла шаҳрида адолатсиз урушда қатнашишни виждоним қабул қилмайди, деб айтди. «Констеллейшн» командасининг тўққиз аъзоси бундан илгари Вьетнамга жанг қилишдан бош тортган эди.

ЭКВАДОР КОМПАРТИЯСИНИНГ ТАЛАБИ

ГУАЯКИЛЬ, 4. Эквадор Компартияси шу кунларда Гватемала турмаларида азоб чекиб ётган Бернардо Альварадо, Марио Сильва ва Гватемала меҳнаткашлар партиясининг бошқа раҳбарларига нисбатан Гватемала диктатураси кўраётган жазо чораларини кескин қоралади. Гватемала президенти полковник Карлос Аран номига юборилган телеграммада Эквадор Компартияси Гватемала ватанпарварларини дарҳол озод этишни талаб қилди.

ИҒВОГАРЛИК ДАВОМ ЭТМОҚДА

БАЙРУТ. 4. Исроил авиацияси Ливан осмони чегарасини бузишни давом эттирмоқда. Сешанба куни Исроилнинг учта самолёти Набатия районини айланиб учди. Шу куни яна тўртта самолёт Жуайя районини паст учиб айланиб ўтди.

«Ал-ҳаёт» газетасининг хабар беришича, Исроил Ливан ва Сурия чегаралари яқинига ҳам қўшин тўплашни давом эттирмоқда.

КАТТА ҲАРБИЙ ЗАКАЗ

НЬЮ-ЙОРК, 4. Энг катта ҳарбий саноат концерни «Локхид Эйркрафт корпорейшн»нинг филиали «Локхид Миссайлс энд Спейс» компанияси Пентагондан 100,5 миллион долларга янги катта заказ олди. Бу маблағдан 98 миллион доллари Америка ҳарбий-денгиз флоти учун мўлжалланган «Трайдент» баллистик ракета системасини тадқиқ этиш ва ривожлантириш учун сарфланади.

ПЛОВДИВ катталиги жиҳатидан Болгариянинг иккинчи шаҳри ҳисобланади. Марица дарёсининг қирғоқларидаги олтита баландлик устида қад кўтарган бу шаҳар олтинчи беш йиллик давомида янада чирой очди. Бу ерда кўплаб замонавий бинолар қад кўтарди. Ҳар йили 12 мингдан ортиқ оила янги уйларга кўчиб кирмоқда.

Суратда: шаҳардаги «Москва» кўчаси. В. Будан фотоси, ТАСС фотохроникаси.

СТУДЕНТЛАР ХАШАРДА

Оржоникидзе районидаги кўплаб хўжаликларда бу йил мўл сабзавот ҳосили етиштирилди. Уларни ўз вақтида йиғиб-териб олишда шаҳарлик студентлар колхозчиларга яқиндан ёрдам беришмоқда. Педагогика билим юртининг талабалари «Правда» колхозининг далаларида кўпгина ишларни амалга оширишди. 800 студент бригадаларга бўлиниб, жами минг тонна пиёз, 300 тонна олма, 600 тонна помидор, 150 тонна узумни йиғиб-териб бердилар. Бундан ташқари, 20 гектар ерга пиёз экишди ҳамда саккиз гектар ердаги карамни чопиқдан чиқардилар.

Колхоз правлениеси ёрдамчиларга зарур шарт-шароитларни яратиб берди. Ҳар ўн кунликда қилинган ишлар натижаси якунланиб, илғорларга мукофотлар берилади.

Х. ЁҚУБОВ.

КУЗ НЕЪМАТЛАРИ

Далаларда, боғларда ғарқ пишиқчилик. Ёз бўйи тер тўкиб меҳнат қилган соҳибкор мўл ҳосилни тезроқ йиғиб-териб олиш ҳаракатида. Ишкомларда олтиндек товланган узумлар, ҳақиқдай олма, беҳилар пешма-пеш шаҳарга жўнатилмоқда. Бозорларда сабзавот дўконларида олтин кузнинг ширин-шакар мевалари тўкин-сочин.

«Фарҳод» бозори шу кунларда янада гавжумлашиб кетди. Деҳқонлар етиштирган сабзавот маҳсулотлари, соҳибкорлар эса ширали узум ва олмаларни шаҳарликлар дастурхонига тортиқ қилмоқда. Ҳар куни бозорда 75 тоннага яқин маҳсулот сотилади. Ҳар ойда шаҳарликлар харид қилган маҳсулот 2200 тоннадан ошади.

Бозор кейинги йилларда анча кенгайди. Чилонзор райони аҳолисига намунали хизмат кўрсатиш йўлида бозор хизматчилари астойдил меҳнат қилмоқда. Бу ерга Янгийўл, Юқори Чирчиқ, Калинин райони далаларида етиштирилган маҳсулот келтирилади. Ўтган йили бозорда 600 ўрин бўлган бўлса, бу йил 85 тага кўпайди. Енгил бостирмалар қурилди. Алоҳида бўлимлар ташкил этилди. Сабзавот маҳсулотлари бир томонда, қовун-тарвуз, мева, гул бозорлари ҳам ўрни-ўрни билан жойлаштирилди. Шунингдек, бозорда «Райплодоовошчторг»нинг 8 та магазини сабзавот ва мева билан савдо қилади. Бу ерда алоҳида маҳсулот сақлайдиган хоналар ишга туширилган. Сотувчилар озода этаклар билан таъминланган.

Шунингдек, бозорда радиоузел иши яхши йўлга қўйилган. Маҳсулотнинг нарҳлари, бозорга янги келтирилган мевалар радио орқали эълон қилиниб турилади. Бозор озодалигига алоҳида эътибор берилган. Санитария пости ишлаб турибди.

З. Охунжонов, Ж. Расулов, И. Ишмаков каби хизматчилар барчага намуна бўлишмоқда. Шуларнинг меҳнатсеварлиги туфайли ойлик квартал планларини ортиғи билан бажаралпмиз.

Меҳнаткашларга беминнат савдо хизмати кўрсатиб бозор коллективи янги тадбирлар ишлаб чиқмоқда. Келгуси йилдан бошлаб, қовун-тарвуз бозорига янги раста қурилади, сотувчи ўринлари яна кенгаяди.

✦

Суратларда: бозорда мева ва қовун-тарвуз савдоси.

Н. Тўраев фотолари.

БИЗНИНГ АХБОРОТ

РАВОН ЙЎЛЛАР

Йўл равон — манзил яқин. Кейинги йилларда область шаҳар ва қишлоқларида кўча ремонтига катта эътибор берилаётир. Бунда «Узгипроавтодор» институти ижодий коллективи қўшаётган ҳисса салмоқлидир. Институтнинг инженерлари беш йилликда область миқёсида 2200 километрлик йўл қуриш лойиҳаларини тайёрлаш вазифасини олганлар.

ЭКСКУРСИЯГА МАРҲАМАТ

Республикамиз ниҳоятда гўзал, кўркам. Унинг боғ-роғларида пишиб етилган узум, олма, анор дейсизми, қовун-тарвуз дейсизми — ҳаммаси тотли ва мазали.

Мамлакатимизнинг турли шаҳарларидан Ўзбекистонни кўриб, унинг меваларини татиб кўриш иштиёқини билдираётган дўст-биродарларимиз экскурсияга келиб турадилар. Куни кеча Таллин, Москва, Қозон, Новосибирск шаҳарларидан келган экскурсиячилар «Дилором» поездида кўҳна шаҳар Самарқанд ва Бухорога йўл олдилар. Улар бу кўҳна шаҳарнинг тарихий ёдгорликлари билан танишиб, яна пойтахтимизга қайтиб келишади.

Меҳмонлар колхоз-совхоз далаларида, пойтахтнинг янги массивларида, хиёбонларида бир неча кун бўлишади. Бундан ташқари ТашГРЭС, Чимён, Бўстонлиқ шаҳарларининг манзарали жойларида дам оладилар. Область туристик база коллективи пойтахтга келаётган меҳмонларга барча кулайликларни яратиб бераётир.

Тошкентликлар ҳам махсус туристик самолётларда мамлакатимизнинг турли жойларига йўл олмоқдалар. Кеча Киев, Севастополь маршрути бўйича бир неча ўзбекистонлик дўстлар ўз меҳнат отпускаларини ўтказиш учун жўнаб кетдилар. Шу ойнинг охирларида бир группа ўзбекистонликлар революция бешиги Ленинградга жўнаб кетишди. 350 дан ортиқ ўзбекистонлик Ленинград шаҳрида 20 кун бўлади.

КОМПОЗИТОРЛАР ДАМ ОЛУВЧИЛАР МЕҲМОНИ

Яқинда «Кибрай» дам олиш уйида Ўзбекистон композиторларининг ва Ўзбекистон радиоси эстрада симфоник оркестри ҳамда солистларининг ижодий учрашуви бўлиб ўтди.

Бу учрашувда музикашунос Тамара Геловянец композиторлардан Хайри Изомов, Ғафур Қодиров Эдуард Қаландаров ва Евгений Живаевларнинг юбилей арафасида яратган асарлари, уларнинг ижоди ҳақида қисқача гапириб берди. Ўзбекистон радиосининг Евгений Живаев раҳбарлигидаги эстрада симфоник оркестри концерт қўйиб берди.

Республикада хизмат кўрсаттан артистлар Муҳаббат Шамаева, Тоштемир Шарипов, солистлар Клара Жалилова, Раъно Шарипова, Юсуф Шаламаев ва Троицкийлар шу композиторларнинг қўшиқларидан ижро этдилар.

Учрашув сўнггида дам олиш уйи ходимлари коллективга «Ҳурмат ёрлиғи» топширди.

ЯХШИДАН НОМ...

ЛАВҲА

Давраларда, тўй-маъракаларда у ҳақда гап кетганда тенгқурлари, ёр-дўстлари «яхши, бамаъни инсон эди. ўзига ёдгорлик ўрнатиб кетди» деб айтишади.

Абдуқаҳҳор ака Саломов билан яқиндан таниш бўлганлигим учун ҳам ҳар гал бундай самимий сўзларни эшитганимда мен ҳам қувониб кетаман. Беихтиёр у билан бирга бўлган онларни суҳбатларимизни эслайман.

...Мана биз у билан биргаликда Тошкент Давлат медицина институти мажлислар залида ёнма-ён ўтирибмиз. Зал олимлар, врачлар, студентлар билан тўлган. Улар орасида Абдуқаҳҳор аканинг севинчи, айниқса, ўзгача. Ахир, қувонмай бўладими. Бугун унинг қизи Шоҳида кандидатлик диссертациясини ёқламоқда.

...—Сизнинг ҳам ёшингиз анчага бориб қолган, —деди суҳбат орасида Абдуқаҳҳор ака ўшанда менга, —хотирингизда бўлса бир вақтлар саводли кишини учратиш анча қийин эди. Мана, қаранг шу кичкинагина залнинг ўзида фан докторлари, фан кандидатлари, илмий ходимлар ўтиришибди. Ҳаммаси партиямизнинг доно тадбири ва миллий масалани тўғри ва оқилона олиб бораётганлигининг натижасидир.

Мен Абдуқаҳҳор аканинг бу сўзларини тингларканман, бу захматкаш ва камтар одам ҳақида, унинг хизматлари ҳақида ўйлардим.

Абдуқаҳҳор ака бундан ярим аср илгари партия сафига кирган. У революциянинг биринчи кунларидан бошлаб халққа хизмат қила бошлади. Қирқ йилдан кўпроқ партия ва совет органларида раҳбарлик вазифаларида, шахсий пенсияга чиққандан кейин Тошкент область партия комитетида штатсиз масъул вазифада ишлади. Абдуқаҳҳор ака яхши ва талабчан партия ходими бўлиш билан бирга моҳир тарбиячи, меҳрибон ота ҳам эди. У ўз фарзандларини коммунистик жамиятнинг муносиб кишилари қилиб тарбиялади. икки ўғли ва бир қизи—техника фанлари кандидати. келини медицина фанлари кандидати.

...Оппонентлар—медицина фанлари доктори С. М. Йўлдошева. Ўзбекистонда хизмат кўрсатган фан арбоби, медицина фанлари доктори А. И. Николаев, медицина фанлари кандидати Ф. А. Абдуллаевлар Шоҳидахон Саломованинг «Ёш гўдакларда учрайдиган алиментар анемияда оқсил ва липидлар алмашувининг баъзи кўрсаткичлари» деган темадаги кандидатлик диссертациясига юқори баҳо бердилар.

...Шоҳидахон ўз диссертациясини муваффақиятли ёқлаганлигининг боиси нимада?

Ўз-ўзимга шундай савол берарканман, бундан саккиз йил муқаддам бўлиб ўтган воқеа ёдимга келди.

Биз ўшанда Луначарское посёлкасига кўчиб келгандик. Бир куни ишдан қайтганимда икки яшар неварамнинг иссиғи чиқиб, алаҳлаб ётарди. Поликлиника узоқ, «тез ёрдам» машинасини чақириш учун яқин ўртада телефон ҳам йўқ эди. Қўшниларимиздан бири «...Партизан кўчасида Шоҳидахон деган доктор қиз бор, унга борсангиз йўқ демайди, дарҳол келади» деб айтишди.

Қоронғу тушган. Совуқ аралаш қор-ёмғир уриб турипти. Қандай бўларкин, малоллик келмасмикин, деган андиша билан эшикни қоқдим. Аҳволни Шоҳидахонга тушунтирдим. У дарҳол биргалашиб, мен билан йўлга тушди. Бола қаттиқ шамоллаган эди.

— Аптекага боришга вақт зиқ,— деди Шоҳидахон дориларни ёзиб берар экан,— мен билан бирга борақолинг, уйда шу дорилардан бор, бериб юбораман. Тезда олиб келиб ичиринг.

Шоҳидахоннинг уйига етиб келганимизда эшик олдида бир кекса киши уни мунтазир бўлиб кутиб турарди. Унинг кийимлари ёмғирдан хўл бўлиб кетганди.

— Отахон,— деди Шоҳида,— мен ҳозир чиқаман, бироз кутиб туринг, сўнг сўзлашамиз,— деб уйга кириб, дорини олиб чиқиб берди.

— Раҳмат, қизим, барака топ, — миннатдорчилик билдирдим. Бироз юргач, ихтиёрсиз равишда қайрилиб орқамга қарадим. Шоҳидахон бояги отахон билан бирга кетаётиб кўча муюлишига етиб қолишганди. Демак, у яна бир инсоннинг ҳаётини сақлаб қолиш учун отланган эди.

Шоҳидахоннинг фаолиятида бундай мисолларни бошқа одамлар тилидан ҳам эшитишингиз мумкин. У чиндан ҳам ўз касбига ихлос қўйган ажойиб инсондир. Ундаги ана шу фазилат билимнинг янги-янги чўққиларига бошламоқда.

Куни кеча Шоҳидахон билан учрашиб қолдим. Ҳол-аҳвол сўрашдик. У докторлик диссертациясини ёқлаш ниятида эканлигини айтди. Биз бу тилакнинг ҳам рўёбга чиқишига ишонамиз. Чунки, халқимизда интилганга толе ёр, деган яхши гап бор.

Ҳамиша эл ғамини ўйлайдиган, ҳамиша инсонлар бахт-саодати тўғрисида қайғурадиган Абдуқаҳҳор ака Саломов сингари ажойиб инсонларнинг тарбиясини олган Шоҳидахонларга толе ҳамиша кулиб боқишига шубҳа қилмаймиз.

У. МУҲАМЕДОВ.

Спорт

ИОРДАНИЯДАГИ УЧРАШУВЛАР

Ўзбекистон қўл тўпи усталарининг Иорданияга жўнаб кетганлиги ҳақида илгари хабар берган эдик. Спортчиларимиз бу дўст мамлакатда учта ўртоқлик учрашуви ўтказдилар. Уччала ўйин ҳам республикамиз вакиллари фойдасига ҳал бўлди. Ирбид шаҳридаги биринчи мусобақа 30:17 ҳисобида, Салат шаҳрида бўлган иккинчи беллашув 27:16 ҳисобида ва Зарка шаҳрида бўлган учинчи ўйин 35:23 ҳисобида тугади. Ўйинларда Иордания терма командаси майдонга тушди. Совет спортчиларини бу мамлакатда ғоятда самимий кутиб олдилар. Дўстлик учрашувлари Совет Иттифоқи билан Иордания маданий ҳамкорлиги доирасида ўтказилди.

„ЮЛДУЗЛАР" ЎЙИНИ

Жанубий Америка «юлдузлар» терма командаси футболчилари Европа футболчилари билан Базелда (Швейцария) бўлган ўртоқлик ўйинини 2:0 ҳисобида ютдилар. Рақиблар юксак техника ва чиройли комбинацияларни намойиш қилдилар. 35 минутда перулик Кубиллас ҳисобни очди. 65-минутда Манейро (Уругвай) Европа терма командаси дарвозасига иккинчи тўпни йўллади.

Европаликлар составида қуйидагилар ўйнади: Витор (ЧССР), Марич (Югославия), Шнеллингер, Халлер (ГФР), Хиларио (Португалия), Сальвадоре, Анкилетти, Факетти, Жулиано, Бертини (Италия), Виласкес, Амансио (Испания), Жанч (Югославия), Альберт, Бене (Венгрия), Круифф, Ван Ханегем (Голландия), Любанский (Польша). Жанубий америкаликлар состави: Манга (Бразилия), Санторо (Аргентина), Павони, Вольф, Росль, Эредиа, Варгас, Алонсо, Бриндизи, Айала (Аргентина), Чумбитас, Муранте, Сотил, Кубиллас, Байлон (Перу), Монтерло-Кастильо, Манейро (Уругвай).

УЧ КОМАНДА БИР САФДА

Биринчи лига футбол коллективларининг 4 октябрдаги ўйинларидан сўнг учта команда тенгма-тенг очко тўплаб, олдинда бормоқда.

Бу турда Донецкнинг «Шахтёр» командаси «Пахтакор» билан бўлган масъулиятли учрашувни 2:0 ҳисобида ўз фойдасига ҳал қилди. Тўпларни 13-минутда Прокопенко, 89-минутда Сафонов киритдилар. «Пахтакор» қуйидаги состав билан ўйинни ўтказди: Говоров, Басов, Морозов, Варюхин, Турғунов (Иброҳимов), Иванов (Лисаковский), Иванков (Мўминов), Кузьмин, Абдураимов, Фёдоров ва Ан. Тошкентликлар ўйиннинг бошларида беш киши бўлиб ҳимояландилар. Лекин майдон эгаларининг шиддатли ҳужумларини бартараф этиш қийин бўлди. Меҳмонларнинг сўнгги минутлардаги уринишлари натижа бермади. Кончилар бу ғалабадан сўнг икки поғона юқорига чиқдилар.

Куйбишев шаҳрида ҳам қизиқарли учрашув бўлди. «Крилья Советов» Одессанинг «Черноморец» коллективи устидан 2:1 ҳисобида ғолиб чиқди. Бу куйбишевликларнинг кетма-кет еттинчи ютуғидир. Ҳозир Донецк, Одесса ва Тошкент командаларининг очколари тенглашди (42 тадан). Лекин пахтакорчилар улардан иккита ўйин кам ўтказишган.

Тўртинчи ўринда «Звезда» бормоқда — 40 очко. Пермликлар «Металлург» устидан 1:0 ҳисобида ғолиб чиқишди. 5—6 ўринда бораётган «Крилья Советов» билан «Шинник»да ундан бир очко кам. «Шинник» — «Текстильшчик» ўйини 3:2 ҳисобида тугади. Кутаиси торпедочилари «Строитель»ни 2:0 ҳисобида ютиб, 38 очко жамғардилар.

ХУШХАБАРЧИ ОТАХОН

Қодир ота Бойматов ўттиз етти йилдан буён хушхабар, газета ва журналлар тарқатади. Собир Раҳимов районидаги «Қоратут» маҳалласида бу отахонни танимайдиган киши топилмаса керак.

Қодир ота кунига юзлаб хонадонга кириб, уларни кундалик газеталар, хат-хабарлар билан хушнуд этади. Айниқса, қариялар ва кўп болали оналар отахоннинг хизматидан миннатдорлар. Чунки, почтачининг жонкуярлиги туфайли улар пенсия ҳамда нафақа пулларини ўз вақтида олишади.

Отахонга бундан буён ҳам сиҳат-саломатлик тилаймиз.

Маҳалла аҳли номидан М. ХОЛМУРОДОВ.

Янгиликлар

„АЪЛО ЎҚИГАНИ УЧУН"

ВЛКСМ Марказий Комитети мактабларнинг ўқувчиларига топшириш учун «Аъло ўқигани учун» значогини таъсис этди.

Низомга мувофиқ 7-, 8-, 9-, 10-ва 11-синфларнинг ўқишда ва жамоат ишларида ўзини кўрсатган ўқувчилари мазкур значокни олишга муваффақ бўладилар.

Мукофот ўқув йили якунларига кўра тегишли район, шаҳар комсомол комитетларининг қарори асосида ВЛКСМ Марказий Комитети номидан топширилади.

«Аъло ўқигани учун» значоги умуммактаб комсомол йиғилишларида тантанали вазиятда тақдим этилади.

ЮҚОРИ ЧИРЧИҚ районидаги «Ленинский путь» колхози болалар боғчасида ҳозир колхозчиларнинг 140 фарзанди тарбияланмоқда. Суратда: кичкинтойларнинг сайр пайти.

Қ. РОЗИҚОВ фотоси. (ЎзТАГ).

КЎЧА ТАСОДИФЛАРИ

Бекобод районидаги Ойбек номли совхознинг тракторчиси Али Каримов тўйда дўстлар билан роса улфатлашди. Кайфи чоғ, ўзини шер ҳис этган Али трактор рулига ўтирди. Бир томондан мастлик, иккинчидан эса уйқусизлик уни тобора элита бошлади. Бунинг устига у трактор тезлигини тобора ошираборди. Али йўлни яхши кўрмай, четдаги зовурга ағдарилди. Натижада трактор тагида қолиб ҳалок бўлди.

Афсуски, кўча ва йўлларда бундай кўнгилсиз ҳодисалар ҳали ҳам содир бўлиб турибди. Аварияларнинг сабабларини ўрганганимизда, уларнинг келиб чиқишига ичкилик сабаб бўлаётганлиги аниқланмоқда.

3 сентябрь куни Чиноз районида ҳам ичкилик натижасида бахтсиз ҳодиса рўй берди. «35—11 ЮК» номерли «Запорожец» автомашина ҳайдовчиси А. Аҳмедов ҳам маст ҳолда машина рулига ўтиради. Кўпроқ «отиб» олиб транспорт ҳайдаётган Аҳмедов машина тезлигини тобора ошириб боради. Кўча қоидасига бўйсунмасдан кетаётган Аҳмедов 58-ўрта мактабнинг 2 синф ўқувчиси Сафарбоевани уриб юборди. Қизча оғир жароҳатланиб, дунёдан кўз юмди.

Ичкилик ичиш бахтсиз ҳодисаларга олиб келишини ҳанузгача тушуниб етмайдиган енгилтак транспорт ҳайдовчилар учраб турганлиги кишини ташвишлантиради.

Давлат автомобиль инспекцияси ходимлари томонидан шу йилнинг 8 ойи мобайнида область бўйича 1 минг 302 транспорт бошқарувчиси маст ҳолда ушланди, 172 ҳайдовчига жарима солинди, 800 ҳайдовчи бутунлай транспорт бошқариш ҳуқуқидан, қолганлари эса маълум вақтгача машина бошқариш ҳуқуқидан маҳрум қилинди.

Корхона, ташкилот ва муассасаларнинг раҳбарлари ҳаракат хавфсизлиги қоидаларини бузувчиларга ҳамда спиртли ичимлик ичиб транспорт бошқараётганларга нисбатан муросасиз бўлишлари керак.

Б. ОСТОНОВ,
Ўзбекистон ССР Ички ишлар министрлиги Давлат автомобиль инспекцияси бошқармасининг бўлим бошлиғи, милиция майори.
Қ. МУҲАММАДЖОНОВ,
шу бошқарманинг инспектори.

НОДИР ГАЗАНДА

Кўзойнакли илон. Сўнгги йилларда кинофильмлар ва адабиётларда кўпроқ кўриниб, қолган бу жониворнинг ўзи кескин камайиб кетди.

Кишилар уни кўпинча инсоннинг ашаддий душмани сифатида тасаввур қилишлари ҳам ўринли эмас. Яқин йилларда республикамиз территориясида кўзойнакли илон (кобра) чаққан киши нари турсин, уни учратганлар ҳам оз. Махсус экспедициялар натижасида тоғ ва чўлларда анча қийинчиликлар билан уни излаб топишади. Кўзойнакли илон заҳаридан астма касаллигига қарши кобратоксин дориси тайёрланади.

Бу илон жуда сийрак бўлиш билан бирга кишига дарҳол ҳужум қилмайди. Унга яқинлашиб қолсангиз, бошини ердан кўтариб безовта вишиллайверади. Орқага қайтсангиз у ҳам қочиб қолади. Қарши чўлида, Туркистон тизма тоғларида онда-сонда учратиш мумкин.

Кўзойнакли илон ҳозирги пайтда махсус питомникларда кўпайтирилмоқда. Тошкент шаҳрида ҳам шундай питомник бор. Бу жонивор асосан калтакесак, турли илонлар ва қушларнинг боласи билан озиқланади, қишда уйқуга кетади.

Ҳиндистонда кўзойнакли илон чақишидан ҳар йили юзлаб кишилар ўлаётганлиги матбуотда ёзилмоқда. У чаққан жойда ҳатто из ҳам қолмайди. Аммо, унинг заҳари кишининг асаб ва қон айланиш системаларини ишдан чиқаради. Тез олди олинмаса, ўлимга олиб келади.

Бизнинг республикамизда кўзойнакли илон қонун йўли билан ҳимоя қилинади. Уни ўлдирган кишилардан жарима ундирилади.

Н. РАҲМАТОВ.

Реклама ва эълонлар

ТВ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

12.30 дан — **Москва кўрсатади.**

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

17.55 — **Кўрсатувлар программаси**, 18.00 — Болалар учун. **мультфильм** (рус тилида).

Ўзбек тилида: 18.10 — **Телевизион қўғирчоқ театри**, 18.40 — Рангли телевидение. **«Сув хўжайини»** (ҳужжатли фильм), 19.00 — **«Ахборот»** информацион программаси (рус тилида), 19.15 — **Чолғу куйларидан концерт**, 19.45 **«Ахборот»** информацион программаси.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

22.30 — **Рангли телевидение. Футбол бўйича СССР чемпионати. «СПАРТАК»** — «ДИНАМО» (Москва). В. И. Ленин номли Марказий стадиондан олиб кўрсатилади.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Рус тилида: 11.30 — **Кинофильм**, 11.50 — **«Эртага учинчи апрель»** (бадиий фильм).

18.00 дан — **Москва кўрсатади.**

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00 — **Қардош халқлар адабиёти. МАКСИМ ТАНК**, 20.50 — **Физкультура ва спорт масалалари** (ўзбек ва рус тилларида), 21.10 — **Тўйларимиз ҳақида ўйларимиз**, 21.40 — **Машина йиғим-терими илғорларига тенглашинг**, 22.00 — **Қишлоқ хўжалик ходимлари учун. Мақомлардан парчалар**, 23.00 — **«Кичик боланинг катта ташвиши»** (бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00 — **Фортепьяно куйларидан концерт**, 20.40 — **Тошкент янгиликлари** (ўзбек ва рус тилларида), 21.00 — **«Тўлқинда — 02»**, 21.30 — **«Республика хазинаси»** (телевизион бадиий фильм, рус тилида).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 6/Х да **Тановор**, 7/Х да **Масхарабозлар**, 8/Х да **Боғчасарой фонтани** (кундуз соат 12 да).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 6/Х да **Табассум ўғрилари**, 7/Х да **Бой ила хизматчи**, 8/Х да **Ажал минораси**.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Москва Давлат цирки артистларининг гастроллари** (кеч соат 8 да). Шанба кунлари: кундуз соат 3 ва кеч 6 да; якшанба кунлари: кундуз соат 12, 3 ва кеч 8 да: томоша кўрсатилади.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Оловнинг бўйсундирилиши 2 серия) — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун), «МОСКВА» (кундуз соат 11 ярим, кеч 6 ва 8.40 минутда).

Полиция комиссарининг республика прокурорига иқрори — «ЎЗБЕКИСТОН», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «СПУТНИК» (жуфт соатларда).

Уқигану уқмаган — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

Ҳаётга йўлланма — ҲАМЗА номли (кундуз ва кечқурун).

Эркак ва аёл — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Кашмирдаги севги — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Қиз-Жибек — «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Эффи Брист — «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Аёл ҳаётидаги эркаклар — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда).

Тошдаги достон — «КўКЧА» (кундуз ва кечқурун).

Кўланка — «МОСКВА» (кундуз соат 2 ва 4 да).

ЁЗГИ БИНОДА

Уқигану уқмаган — «ФЕСТИВАЛЬ».

Эффи Брист — «ХИВА».

Орджоникидзе район партия комитети ва район ижроия комитети район партия комитетининг инструктори

Шорасул
ШОЮСУПОВнинг

бевақт вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оиласига чуқур таъзия изҳор қиладилар.

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри.

Р. 02627.
ИНДЕКС 64697.
Б. 1853.